

HONVÉDELMI MINISZTERIUM
Jogi és igazgatási ügyekért felelős
helyettes államtitkár
Nyt. szám: 651-66/2012.

HONVÉD VEZÉRKAR
Főnök-helyettes
1. számú példány

A 1310-14/2011. és 651-11/2012. nyt. számokon kijelölt
tényfeltáró bizottság
jelentése

a Magyar Honvédség rendszeresített fegyverzeti eszközeinek és harcanyagainak 2006.
szeptember 17. és december 31. közötti időszakban a rendvédelmi szervek részére
történő átadásáról

Budapest, 2012. május 22.

Tartalom

- I. A feladatszabás**
  - a. A feladatszabáskor ismert dokumentumok
    - i. Országgyűlési jelentés
    - ii. Képviselői kérdés
    - iii. Miniszteri válasz
    - iv. A miniszteri válasz háttéranyagai
    - v. Újságírói felvetések
  - b. Időrend
  - c. Módszertan
    - i. Nyilatkozat
    - ii. Iratbekérés
    - iii. Irat-betekintés
    - iv. Meghallgatások

- II. A „történeti tényállás” – átadás-átvételi események**
  - d. A tárcán kívüli történések rekonstruálása
  - e. A tárcát érintő átadás-átvételek
    - i. Gránát
    - ii. Gránátvető
    - iii. Kraz
    - iv. Afgán fegyver-segély
  - f. A HM/MH alárendelték időbeliségei
  - g. Következményi események

- III. Az átadások jogi minősítése**
  - h. Az Alkotmányos környezet
  - i. A Hvt.
    - i. A parancs és következményei
    - ii. Hvt. fegyverzet fogalom
    - iii. rendszeresítettség
  - j. A beszerzési / haditechnikai fegyverzet-fogalom
  - k. HVK-BM alárendelt együttműködési megállapodások
  - l. Állambáztartási környezet
    - i. Inkurrencia fogalma
    - ii. Gránát + Gránátvető
    - iii. Kraz
    - iv. Afgán fegyver-segély
  - m. Hvt-Áht. összevetés
  - n. Jogi következtetés

- IV. Következtetések**

I. A feladatszabás

Magyarország honvédelmi minisztere a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 23. §-ában meghatározott felelősségi körében, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII.22.) Korm. rendelet 45. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt jogkörében eljárva tényfeltáró vizsgálat lefolytatását rendelte 1310-14/2011. számon, a Magyar Honvédség rendszeresített fegyverzeti eszközeinek és harcanyagainak – a 2006. szeptember 17. és december 31. közötti időszakban – a rendvédelmi szervek részére történő átadása, valamint az érintett időszakban a rendészeti fellépést támogató egyéb esetleges MH eszközátadási közreműködés körülményeinek vizsgálatára.

A 2012. április 30-i határidővel lezárandó vizsgálat lefolytatására a honvédelmi miniszter dr. Dankó Istvánt, a HM jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkárát és Dr. Orosz Zoltán altábornagyot, a Honvéd Vezérkar főnök helyettesét jelölte ki. A tényfeltáró vizsgálat vezetői 651-11/2011. nyilvántartási számú bizottsági tagkijelölő iratukban a részvételre kijelölték Frigyer László mk. vezérőrnagyot, a HVK logisztikai csoportfőnökét, Korom Ferenc dandártábornokot, a HVK hadműveleti csoportfőnökét, Tamási Béla mk. ezredest, az MH Vezetési és Doktrínális Központ törzsfőnökét, dr. Till Szabolcs ezredest, a JIGHÁT titkárát, valamint jegyzőkönyv-vezetőként Pappné Kraisell Juditot a HM Jogi Főosztály állományából. A kijelölt bizottsági tagok valamennyien írásban nyilatkoztak arról, hogy a vizsgálat tárgyát képező történésekről előzetes ismeretekkel nem rendelkeztek.

A miniszteri feladatszabás szerint a vizsgálatnak fel kellett tárnia az esetlegesen a rendvédelmi szervek rendelkezésére bocsátott katonai fegyverzeti eszközök és harcanyagok

- körét, mennyiségét, értékét,
- rendelkezésre bocsátásának célját,
- rendelkezésre bocsátása ingyenességének tényét vagy az ellenérték mértékét,
- felhasználásának és esetleges visszaszolgáltatásának tényét,
- a rendelkezésre bocsátásának jogszabályi feltételeinek meglétét vagy hiányát,
- rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos vezetői utasításokat, parancsokat és döntéseket.

a. A feladatszabáskor ismert dokumentumok

A miniszteri feladatszabás közvetlen kiváltó okát a K/6261. számú országgyűlési képviselői kérdés megválaszolásának előkészítése során felterjesztett iratok képezték, amelyek alapján valószínűsíthetővé vált a Magyar Honvédség egyes eszközeinek átadása a rendészeti szervek részére a 2006. őszi események kapcsán. A tényfeltáró bizottság elrendelésekor az alábbi iratok voltak ismertek.

i. Országgyűlési jelentés

Az Országgyűlés H/5976. számon megtárgyalta és elfogadta az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság határozati javaslatát Dr. Balsai István, a 2006-os őszi erőszakos rendőri fellépést vizsgáló miniszterelnöki megbízott jelentése elfogadásáról.

A J/4277. számon Magyarország miniszterelnöke által 2011. szeptember 25-én benyújtott, 2011. március 15-én lezárt jelentés 15. lapján szereplő második teljes bekezdés szerint:

*„A **Károly Körúton egy darabig előre haladt a rendőri kötelék, amely a tömeg feloszlására folyamatosan vízágyút, könnygázt és gumilövedéket alkalmazott. 18:02 órakor jelezték az oszlató kötelékben lévő járművekről a parancsnokok, hogy elfogyott az üzemanyag, a könnygázgránát, a gumilövedék is fogyóban volt. Erre figyelemmel a rendőri erők a Károly Körút és a Gerlóczy utca kereszteződésénél megálltak. Az utánpótlásról mind az állomány, mind a kényszerítő eszközök vonatkozásában az országos rendőrfőkapitány is személyesen intézkedett, amelyet követően a Magyar Honvédségtől kaptak 10 db 40 mm-es kézi könnygázgránát-vetőt, és a hozzá való CS tartalmú könnygázgránátokat. Először csak a 40 mm-es könnygázgránátok érkeztek meg, majd egy újabb előljárói intézkedést követően kaptak még 10 könnygázgránát-vetőt is. Miután a tömegoszlítás ismét elkezdődött a rendőri erők **18:30 órakor érték el a Károly körút – Dob utca kereszteződését.**”***

A J/4277. számú jelentés táblázatos része a 67. lapon tartalmazza azt az adatot, hogy a Honvédségtől 10 db. kézi könnygázgránát-vető, valamint könnygázgránát utánpótlás 19:35-19:52 között érkezett be a Rákóczi út – Astoria helyszínre.

ii. Képviselői kérdés

Juhász Ferenc országgyűlési képviselő K/6261. számon 2012. március 7-én nyújtotta be **„Valóban a Honvédség töltötte fel a rendőrség készleteit?”** című írásbeli kérdését, amelyben Völgyesi Miklós nyugalmazott büntetőbíró Magyar Nemzet című napilap március 5-i számában közölt interjú azon kijelentése alapozott meg, amely szerint *„a rendőrök olyan sok löszert használtak fel a polgári lakosság megfélemlítésére 2006. október 23-án, hogy a készleteiket a honvédségnek kellett feltöltenie.”*

A részletes képviselői kérdések a rendőrségi megkeresés tényére és bármilyen löszert átadására irányultak, igen válasz esetén az időpontra, módra, típusra, és a jogszabályi alapra való rákérdezéssel.

iii. Miniszteri válasz

A K/6261/1. számú, 2012. március 22-én érkezett, március 20-i dátumú miniszteri válasz szerint *„2006. október 23-án a Rendészeti Biztonsági Szolgálat az MH HA EK Fegyverzeti Raktárából 593 darab 40 mm-es (93 db KHT, 450 db KAZ, 50 db NHT) gránátot és 9 darab 40 mm DT gránátvetőt vett át az MH Támogató Ezred objektumában. Az átadás jogi alapjai egyelőre tisztázatlanok.”*

iv. A miniszteri válasz háttéranyagai

A K/6261/1. számú miniszteri választ megelőző adatszolgáltatás során 2012. március 19-én a HVK Logisztikai Csoportfőnök HM-II/40-51/2012. nyilvántartási számon a HVK Vezérkari Iroda Irodavezetője részére megküldött irata a miniszteri válaszban szereplő adatokon kívül a csatolt iratok alapján tényleges felhasználásként a 40 mm-es gránátok esetében 4 db KHT, 102 db KAZ és 2 NHT gránát felhasználást és a fel nem használt mennyiség visszaszállítását jelentette.

Az adatszolgáltatáshoz csatolták az MH ÖHP haditechnikai főnök által aláírt, 2012. március 14-én kelt HTECHNF/3-128/2012. nyt. számú irat másolatát. Az irat a 2006. október 23-án átadott és később visszavett / felhasznált gránát darabszámok mellett a 40 mm-es DT gránátvetők átadott és visszaadott mennyiségeként 9 darabot szerepeltet azzal a megjegyzéssel, hogy az átadás-átvételi és felhasználási jegyzőkönyv szöveges részeiben a darabszám 10, azonban az egyedi azonosító szerinti bontásban csak 9 db.

Másolatban csatolásra került két nyilvántartási szám nélküli, 2006. december 4-én kelt REBISZ Műszaki Osztály által összeállított és a gazdasági igazgató által jóváhagyott jegyzőkönyv, amelyek a visszaadott mennyiségeket, illetve „*az utcai rendbontások felszámolása során a REBISZ csapaterős egységei az alábbi eszközöket használták fel*” felvezetéssel a felhasznált gránát-mennyiségeket tartalmazzák. A két jegyzőkönyv közös felvezető szövegrésze szerint: „*2006. október 23-án a Rendészeti Biztonsági Szolgálat parancsnokának utasítására a Magyar Honvédség Támogató Ezred objektumában a REBISZ az MH HAEK Fegyverzettechnikai Raktártól átvett 10 db. 40 mm DT gránátvetőt, valamint 593 db különféle típusú 40 mm-es könnyfakasztó gránátot (HM TE 653/104/2006. és az MH HAEK 14/171/2006. nyt. számú átadás-átvételi jegyzőkönyv).*”

Másolatban csatolásra került még az MH VEK gránátokra vonatkozó, 2006. október 23-24-i dátumokat tartalmazó, A0630126 számú anyagutalványa, valamint az MH Támogató Ezred 443-85/2006. nyt. számú, Nagy Attila alezredes, akkori logisztikai főnök által 2006. december 7-én aláírt összesített anyagfelhasználási jegyzék Megjegyzés részében „*A fenti anyagok a Rendészeti Biztonsági szolgálat részére kerültek átadásra / A fenti anyagok 2006. október 23-án kerültek felhasználásra!*” szövegrészekkel, valamint 3 db, a gránátokra vonatkozó – részben olvashatatlan – gépi utalvány.

v. Újságírói felvetések

A HM Sajtószemle alapján a vizsgálattal összefüggő média megnyilvánulásokat a tényfeltáró bizottság figyelemmel kísérte. A vizsgált és a mellékletben kiemelt megjelenések az alábbiak voltak.

- ***Eltűnhettek a 2006-os videók*** – Pilhál Tamás, Torkos Matild (Magyar Nemzet, 2012. március 5. hétfő, 2., 7.o.)
- ***A honvédség adott löszert!?*** (Poltaj.nolblog.hu, 2012. március 05. hétfő)
- ***Tömegoszlató fegyvereket kaptak*** (Petőfi Népe, 24 óra, Tolnai Népiújság, Új Néplap, Somogyi Hírlap, Dunántúli Napló, Heves Megyei Hírlap, Békés Megyei Hírlap, 2012. március 23. péntek, 7.o.)
- ***Honvédségi fegyverek*** (Új Ász, 2012. március 23. péntek, 2.o)
- ***Furcsa üzlet kivizsgálását kérte Hende*** – Lázin Miklós András (Magyar Hírlap, 2012. március 23. péntek, 3.o.)
- ***Katonai eszközökkel oszlattak*** – Pilhál Tamás (Magyar Nemzet, 2012. március 23. péntek, 1., 5.o.)
- ***A honvédségtől kapott tömegoszlató fegyvereket a rendőrség 2006-ban*** (Lánchíd Rádió Híradó 2012. március 22. csütörtök)
- ***Katonai fegyvereket adott a honvédség 2006-ban a rendőrségnek a zavargások leverésére*** (tv2 tények 2012. március 22. csütörtök)
- ***Vizsgálatot rendeltek el azért, mert 2006-ban a rendőrség a honvédségtől kapott tömegoszlató fegyvereket*** (Hír tv hirado 2012. március 22. csütörtök)

- **Talált kalasnyikovok** (Pilhál György- Magyar Nemzet 2012. március 24. szombat 3.o)
- **Brutális alkotmány sértéssel - exkluzív MNO-videó** (mno.hu 2012. március 23. péntek 15.40)
- **A brutális rendőrök még mindig dolgozhatnak + Videó** (mno.hu 2012. március 23. péntek 18.54)
- **Hende Csaba vizsgálatot rendelt el** (Lázin Miklós András magyarhirlaponline.hu 2012. március 23. péntek)
- **A HírTV értesülései szerint még 24 olyan rendőr tagja az állománynak, aki részt vett a 2006-os tömegoszlatásban** (HírTV 2012. március 23. péntek)
- **Tudták, hogy nagy balhé lesz? – újabb kérdést vetett fel Völgyesi Miklós** (Echo TV, 2012. március 26., hétfő 10:03)
- **Hatalmasat lépett a kormány, az ellenzék csak „szalámizza” magát** (MNO.hu, 2012. március 25. vasárnap)
- **Fényképek bizonyítják, hogy Kalasnyikovok és puskagránátok is voltak a rendőröknél 2006. október 23-án** (Hír Tv: híradó, 2012. március 24. szombat)
- **Jelentés készül a fegyverátadásról** (Haraszi Gyula- Magyar Nemzet 2012. március 28. szerda 2.o)
- **Fegyverbarátság** (Pilhál György Magyar Nemzet 2012. március 27. kedd 7.o)

b. Időrend

A tényfeltáró bizottság tevékenysége alapvetően a miniszteri feladatszabásban meghatározott 2006. szeptember 17-december 31. közötti időszakra, kiemelten az október 23-i 50. évfordulóval összefüggő tevékenység vizsgálatára irányult.

A vizsgálatra rendelkezésre álló mintegy 40 napos időszak első részében a rendelkezésre álló, valamint a társtárcaiktól, illetve a korabeli szervezetek jogutód szervezetei által beküldött iratok, valamint a vizsgált időszak szerinti jogszabályok elsődleges feldolgozása folyt.

A kijelölést követő héttől kezdődött meg az érintett – azóta már nyugállományba helyezett – korábbi szolgálati személyek meghallgatása az egyeztetett időpontokban.

A jelentés tervezetének összeállítása és a bizottsági tagok általi véleményezésére a vizsgálat utolsó hetében került sor.

c. Módszertan

A tényfeltáró bizottság tevékenységét a jelen levő bizottsági tagok közös tevékenységével, illetve a szolgálati alá-fölérendeltségre is figyelemmel önállóan végezte. A szolgáltatott irat-másolatok elsődleges feldolgozása a jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkár titkárságán folyt, a vizsgálat iratait a 651/2012. számú gyűjtőben a JIGHÁT titkárság vezette.

i. Nyilatkozat

651-2,3,4,7,8,9 és 10/2012. nyilvántartási számon a tényfeltáró bizottságba a honvédelmi miniszter vagy a bizottság vezetői által kijelölt valamennyi tag magánokiratban nyilatkozatot tett arról, hogy 2011. szeptember 26-át, a Balsai jelentés országgyűlési benyújtását megelőzően nem volt tudomása katonai fegyverzeti eszközök és harcanyagok rendészeti feladatok céljára történő átadásról. Az érintettek a bizottsági tevékenységet a nemleges nyilatkozatok leadását követően kezdhették meg.

ii. Iratbekérés

A katonai szervezetek megkeresésére szolgálati úton a Honvéd Vezérkar főnök helyettese, illetve konkrét kérdések, valamint a nem HVK alárendeltek esetében írásban a jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkár intézkedett.

Hasonló módon a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium és a Belügyminisztérium közreműködését is kérte a tényfeltáró bizottság a vizsgált időszakba tartozó Kormányülések, Államtitkári Értekezletek és Nemzetbiztonsági Kabinet-ülések napirendjei és tárgyalási anyagai vonatkozásában.

E testületek összefoglalói közül kizárólag a Nemzetbiztonsági Kabinet emlékeztetői képeznek a 2009-es felülvizsgálatot követően minősített iratot, így e testület esetében iratbetekintésre került sor.

A Magyar Honvédség katonai szervezeteit érintő történéseket tartalmazó reggeli jelentések¹ megsemmisítése még nem történt meg. A 2008. december 31-án lejárt, korábbi titkos minősítésű, 01/181/2006-01/249/2006. számú iratok a 2006. őszi eseményekkel összefüggésben kizárólag a HM-I objektum védelmének megerősítésére utalnak, a rendőrséggel folytatott együttműködésre vonatkozó adat (a protokolláris rendezvényeken és temetéseken, valamint a missziós felkészítéseken túl) nem került rögzítésre.

A tényfeltáró bizottság a vizsgálat elindításához bekérte a HM Tervezési és Koordinációs Főosztályától a 2006. évről szóló országgyűlési Beszámoló jelentést, valamint az elrendeléskor rendelkezésre álló dokumentumok szerinti katonai szervezetekre vonatkozó parancsnoki lánc leírását, valamint a beosztásokat a vizsgált időszakban betöltő szolgálati személyek összefoglalását.

Szervezet elnevezése	Parancsnok	Alapító határozat	Előljáró szervezet / személy
Honvéd Vezérkar (HVK)	Havril András vezérezredes, HVKFK		HM (kabinetfőnök útján) ²
MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató	Dr. Gáspár Tibor	21/2003. (HM 9.) HM határozat, hatályon kívül	HVKFK

¹ A vizsgálat időszakában működő MH Művelet Irányító Központ Dr. Isaszegi János mk. vezérőrnagy parancsnok vezetésével naponta, illetve a hétvégéken és ünnepnapokon a következő munkanap reggel 6.00-i fordulóponttal összegezte a Központi Ügyelet tudomására jutott jelentéseket és megkereséseket.

² A Magyar Honvédség irányításának és vezetésének felső szintű szabályairól szóló 2134/2006. (VII.27.) Korm. határozat korabeli szövege szerint a HVKFK döntési javaslatait és felterjesztéseit a kabinetfőnök útján terjeszthette fel a miniszter részére, de a kabinetfőnök nem volt szolgálati előljáró.

Parancsnokság (MH ÖLTP)	vezérőrnagy	helyezte a 132/2006. (HK 23.) HM határozat 2007. jan 1-i fordulónappal	
MH Támogató Ezred	Krnák János ezredes ³	111/1997. HM határozat	MH ÖLTP
MH Haditechnikai Ellátó Központ (MH HTEK)	Virág Lajos ezredes	14/2001. (HK 4.) HM határozat	MH ÖLTP
MH Veszélyesanyag Ellátó Központ (MH VEK)	Czikó László ezredes	63/2005. (HK 9) HM határozat, hatályon kívül helyezte a 31/2007. (HK 4.) HM határozat 2007. március 1-i fordulónappal	MH ÖLTP

A tényfeltárást nehezítette a HDMCSF/119-11/2012. számú jelentésben jelzett azon tény, hogy az Irattári Terv 2008. évi bevezetése előtti időszakban az ügyviteli szervek – eltérő külön rendelkezés hiányában – 5 éven túl nem őrizték meg a dokumentumokat, így a 2006. október 23-án a HM és a BM között végrehajtott fegyver és lőszer átadás-átvételre vonatkozó intézkedés, parancs, vagy arra utaló ügydarab nem volt fellelhető. Ezen kívül a személyes meghallgatások során elhangzott nyilatkozatokból valószínűsíthető, hogy a feladatszabások elsősorban szóban hangoztak el⁴.

A vizsgálat záró szakaszában a Belügyminisztérium ismételt megkeresésére is sor került, figyelemmel a katonai oldalon a fenti megőrzési idő leteltével megsemmisített iratokra.

iii. Irat-betekintés

A jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkár titkárságára beérkezett iratok terjedelmes mellékletei esetében a gyűjtőben sorszámozott összefoglaló került felvételre.

A minősített iratok vizsgálata során az összefoglalók a minősített adattartalom körét nem érintve a vizsgálattal való összefüggés meglétére korlátozódnak. A 2007. májusában véglegesített, 2012. december 31-ig titkos minősítésű, a vizsgálat időszakban hatályos honvédelemről és Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 50. § (7) bekezdésén alapuló J/3166. számú országgyűlési Beszámoló jelentés a 2006. őszi eseményeket nem érinti.

A Belügyminisztérium 2012. március 29-én biztosított betekintést a Nemzetbiztonsági Kabinet vizsgálat időtartamára eső jegyzőkönyveibe. A BM kabinet dolgozói az

³ Egészségi állapota miatt nem volt meghallgatható.

⁴ A Honvéd Vezérkar Főnök 07/2006. HM HVKF számon, 2006. 12. 31-ig érvényes szolgálati titok minősítéssel, ugyanazon napi hatályvesztéssel 2006. november 20-án kiadta a készenléti alegység kirendelésére, és biztosítási feladatok végrehajtására irányuló parancsát, amely közzétételre nem került. A HM KPH7-82/2012. nyt. számú jelentése szerint a jogelőd pénzügyi szervezet részére a parancs nem került megküldésre, így az adott időszakban 27 szervezetnél mintegy 1400 fő részére a HM KGIR rendszerében rögzített készenléti pótlék nem azonosítható be sem a 2006. október 23-ai események kapcsán közismert T-34-es harcjármű visszaszállítási feladathoz, sem pedig más, az adott időszakban sajátosan elrendelt feladathoz. A HVKF távollétében első helyettese a 133/2006. és az azt módosító 136/2006. HVKF parancsban 2006. decemberében intézkedett a fegyverzettechnikai eszközök, anyagok és robbanóanyagok típus, darabszám és azonosító szerinti ellenőrzése érdekében

NBI/0029-0015/2006. és NBI/0029-0016/2006. számú emlékeztető – titoktartási nyilatkozat hatálya alatt történő – megtekintését biztosították. A két emlékeztető 2036. december 31-ig szigorúan titkos minősítésű, azok a vizsgálat tárgya szempontjából releváns információt nem tartalmaznak.

iv. Meghallgatások

A vizsgálat során a meghallgatásokat az ismertté vált iratok, illetve meghallgatási jegyzőkönyvek szerinti sorrendben a jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkár vezette le azzal, hogy a bizottság jelen lévő tagjai további kérdéseket intézhettek a meghallgatottakhoz.

Egy esetben került sor kihelyezett meghallgatásra, ahol az érintett két fő általi meghallgatását vidéki kórház kezelése tette szükségessé. Összesen nyolc személy meghallgatása valósult meg, a meghívottak valamennyien, önként rendelkezésre álltak. A meghallgatások során az érintettek többször utaltak arra a tényre, hogy a történetek több mint 5 évre visszamenőleges vizsgálata bizonytalanságokat hordoz, az események felidézése során csak emlékeztükre hagyatkozhattak. Az országos rendőrfőkapitány jelentésében további rendőrségi meghallgatások lefolytatására is hivatkozott.

A tényfeltáró bizottság az alábbi meghallgatásokat folytatta le a táblázat sorrendjében

	Név	Rendfokozat	Korabeli beosztás	Jelenlegi beosztás
1	Nagy Attila	ezredes	MH TE logisztikai főnök	MH VEK parancsnok
2	Myszoglád Róbert	ezredes	HVK titkárság-vezető	HVK irodavezető
3	Isaszegi János	ny. vezérőrnagy	MH MIK parancsnok	nyugállományban
4	Juhász István	ny. vezérőrnagy	HM Hadműveleti és Kiképzési főv.	nyugállományban
5	Virág Lajos	ny. ezredes	MH HTEK pk.	nyugállományban
6	Dr. Gáspár Tibor	ny. vezérőrnagy	MH ÖLTP pk.	nyugállományban
7	Havril András	ny. vezérezredes	HVKF	nyugállományban
8	Mikita János	ny. altábornagy	HVKFh	nyugállományban

Valamennyi meghallgatásról az érintett és a jelenlévő bizottsági tagok által aláírt kivonatos jegyzőkönyv készült, amellel a meghallgatások során – egy kivétellel – az elhangzottak magnetofon / diktafon útján történő rögzítéséhez az érintettek hozzájárultak.

Pótlólagosan meghallgatásra került a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat szolgálati személye is, azonban meghallgatása további adatokat nem eredményezett.

II. A „történeti tényállás” – átadás-átvételi események

A tényfeltáró bizottság a megküldött irat-másolatok és személyes meghallgatások alapján nem talált arra utalást, hogy a Juhász Ferenc képviselő kérdésére adott miniszteri válaszban szereplő gránátvetőkön és 40 mm-es gránátokon kívül további haditechnikai

anyag átadásra került volna 2006. őszén⁵ a rendészeti szervek részére, e lehetőséget az országos rendőrfőkapitány átirata is kizárta. A nyilatkozatok, valamint a fellelhető dokumentumok alapján ugyanakkor egyértelműen az akkori honvédelmi miniszter inkurrencia-kezelés körében megvalósult intézkedése tette lehetővé az október 23-i események folyamányaként egy HK 51-49 rendszámú KRAZ-255 tehergépkocsi és az 1985/002. egyedi azonosítójú GSZT-82 gépkocsira szerelhető tolólap rendészeti célú átadását, 2007-re áthúzódó folyamatként⁶.

Az események rekonstruálását nehezítette, hogy a 2006. őszi eseményekre vonatkozó dokumentumok – az őrzési idő lejártát követően – jelentős részben megsemmisítésre kerültek a korabeli irattározási szabályoknak megfelelően. A meghallgatási jegyzőkönyvek alapján ugyanakkor bizonyítható a két – tényfeltáró vizsgálat elrendelését megalapozó – 2006. december 4-i REBISZ jegyzőkönyv szerinti anyagmozgás a gránátvetők és a 40 mm-es gránátok vonatkozásában egyaránt azzal, hogy – a Magyar Honvédség nyilvántartási iratainak hiányában, az ellentmondó és bizonytalan visszaemlékezések alapján – csak nagy valószínűséggel volt eldönthető, hogy ténylegesen 10 db gránátvető átadására került sor⁷.

d. A tárcán kívüli történések rekonstruálása

A Magyar Honvédség szerepvállalásának nyomai a vizsgálat időszakban a kormányzati szervek irattáraiban az alábbiak szerint lelhetők fel, a fegyverzet és harcanyag-átadásnak ugyanakkor nincs kormányzatilag dokumentált nyoma. A 2006. őszi kormányzati döntéshozatali fórumok jegyzőkönyvi összefoglalói és emlékeztetői alapján az alábbi időrend állítható össze:

Dátum	Szám	Tárgy
0920	0041-V/2006. Korm. ülés összefoglaló.	A Kormány fenntartja minden törvényes eszközzel a rendet – Me sajtótájékoztató napirend előtt
10.05.	2166/2006. (X.5.) Korm. határozat	5 millió forint a szovjet hősi emlékmű helyreállítására.
10.11	0044-V/2006. Korm. ülés összefoglaló	H – 50. évfordulós program – Szabadság menete nélkül, Különfélék: FRDÉSZ ultimátum – SZÉF
10.17	2174/2006.(X.17.) Korm. hat.	2106/2005. (VI.6.) Korm. határozat kiegészítése a kiemelkedő rendezvényekkel kapcsolatban – a HM felelősség az MH közreműködés a szárazföldi, légi és vízi bemutatókon, illetve a műszaki és díszelgő

⁵ Dr. Hatala József r. altábornagy, országos rendőrfőkapitány jelentése dr. Felkai László BM KÁT részére, 2012. április, 10911- 62012. ált.

⁶ A teherautót és a tolólapot a honvédelmi miniszter 369/312/2006. HM határozatban minősítette feleslegessé és 373/89/2006. számon, 2006. december 7-én tett hozzájáruló nyilatkozatot az eszközök „ORFK igényében megfogalmazott feladatok és célok érdekében” történő átadásához. Az igazságügyi és rendészeti miniszter IRM/2007/KGFO/123. nyt. számon nyilatkozott az eszközök ORFK feladatok ellátásához való szükségességéről.

⁷ Az MH Támogató Ezred jogutódja, az MH Támogató Dandár 2012. március 19-i, 216-38/2012. nyt. számú jelentésében az MH LEK átadásaként 10 db. 40 mm-es DT gránátvetőt szerepeltet a REBISZ jegyzőkönyv részletezése ellenére. A HVK Logisztikai Csoportfőnök HM-II/40-51/2012. nyt. számú, ugyanaznap kelt irata ugyanakkor – elfogadva az MH ÖHP 2012. március 14-én kelt HTECHNF/3-128/2012. nyt. számú jelentését – a REBISZ jegyzőkönyvek közös szöveges részében szereplő adatot az egyedi azonosítás szerinti bontás alapján 9 db-ra korrigálja. Dallosi Viktor főhadnagy, egykori tápiószecsői MH LEK 5. Raktárbázis ügyeletes FV/333-187/2012. nyt. számú feljegyzése szintén a 10 db-os változatot erősíti, és az országos rendőrfőkapitány által folytatott meghallgatások is ezt erősítik.

		alakulatok közreműködésében – az MH nem része az operatív törzsnek
10.18.	0045-V/2006. Korm. ülés összefoglaló	C napirend - Tartalék-felhasználási pontosítás HM fejezet, 2030/2006. (III.1.) Korm. hat. módosítás ⁸
10.23.	NBI/0029-0015/2006.	NB. Kabinet – SzT 2036. dec.
10.24.	NBI/0029-0016/2006.	NB. Kabinet – SzT 2036. dec.
10.25.	2180/2006. (X.25.) Korm.hat.	Tartalék-felhasználási pontosítás HM fejezet 3Mrd
10.25.	0046/V-2006. Korm.ülés összefoglaló	G napirend – Rendőrségi többletfeladatok, napirenden kívül HM jelentés a T-34-es ügyről, 3 fős alapjogi elemző testület felkérése
10.26.	01324/MeH/2006. ÁtÉrt. eml.	Résztevő Szeredi Péter kabinetfőnök
10.30.	2186/2006. (X.30.) Korm. hat	Rendőrségi többletfeladatok 242 millió dologi, 1.379 millió személyi + 441 millió járulék Együtt 2,0771 Mrd KIM felé
10.31	0047-V/2006. Korm. ülés összefoglaló	Két ülés közötti határozatok – 2174/2006. Gönczöl munkacsoport két ülés között kiadható
11.06.	1105/2006. (XI.6.) Korm. hat.	Szeptember-október demonstrációkat / rendzavarást és rendfenntartó intézkedéseket vizsgáló szakértői bizottság létrehozása – nov. 30-ig rendvédelmi szervek + legfőbb ügyész jelentése
11.17	01477/MeH/2006. ÁtÉrt eml.	MH fejlesztési elvei ET. 1424/MeH 3. napirend
11.22.	0051-V/2006. Korm. ülés összefoglaló	MH fejlesztési elvei ET. 1424/MeH 2. napirend A napirend – DPQ-2006 (01490/MeH)
11.27.	2204/2006. (XI.27.) Korm. hat	MH fejlesztés elvei, feladatai – ÖLTP megszüntetés, ÖHP létrehozás 2007. jan. 1-gyel
11.27.	2206/2006. (XI.27.) Korm. hat.	DPQ-2006 válaszok
12.06.	0054-V/2006. Korm. ülés összefoglaló	Két ülés között kiadva a 1105/2006. Korm. hat.
12.07.	2217/2006. (XII.7.) Korm. hat.	NATO Afgán eszköz-átadás haditechnikai eszközök / Áht. 109/K. § (11) bekezdés AMD-65 + 122 mm vontatott löveg + BMP + lőszer
12.14.	01749/MeH/2006. ÁtÉrt eml.	58. napirend – MH 2007-2016. 10 éves terv 01714/MeH, 60. napirend – Hvt. Vhr. 1715/MeH
12.18	01783/MeH/2006. ÁtÉrt eml.	7. napirend – MH 10 éves 01714/MeH 8. napirend – KLH 1758/MeH
12.20.	0056-V/2006. Korm. ülés összefoglaló	19. napirend – MH 10 éves 01714/MeH 21. napirend – Hvt. Vhr. 1715/MeH 22. napirend – KLH 1758/MeH
12.23.	2246/2006. (XII.23.) Korm. hat.	MH 10 éves terv / NATO/EU tervezési dokumentumok
12.23.	344/2006. (XII.23.) Korm. r.	Hvt. Vhr. Mód – Hadkieg. Pk-ságok összevonása
12.23.	345/2006. (XII.23.) Korm. r.	KLH, mint központi hivatal

⁸ A 2180/2006. (X.25.) ténylegesen nem juttatott költségvetési forrást a HM-nek, mivel fejezeten belüli átcsoportosítást hajtott végre, a 2030/2006. (III.1.) Korm. határozat által juttatott 3000,0 MFT visszatérítési kötelezettségét ténylegesen szigorította, leválasztva az ingatlan-értékesítési bevételről és a visszatérítést a fejezeten belüli átcsoportosítások terhére érvényesítve.

e. A tárcát érintő átadás-átvételek

A tárcát érintő katonai eszköz átadás-átvételek közül a tanúvallomások és iratok alapján négy tárgykör Magyar Honvédségtől történő átadása merült fel a vizsgált időszakban, amelyek közül három az őszi eseményekkel összefüggésbe hozható, országon belüli rendészeti szerveknek történt eszközátadás volt, a negyedik az afganisztáni nemzetközi katonai szerepvállalásunkkal összefüggő fegyversegély volt.

i. Gránátok

A HM Fegyverzeti és Hadbiztosági Hivatal 687-36/2012. számú jelentése szerint a vizsgált időszak kezdetéig a különböző típusú karhatalmi gránátokból 6.221 db került honvédségi (missziós) célokra beszerzésre.

1) Az MH VEK által Pusztavacson kiállított, A 0630126 számú anyagutalvány szerint 2006. október 23-ik napig kiutalásra került 93 db 40 mm KHT KF GR, 450 db 40 mm KAZ KF GR és 50 db 40 mm NHT KF GR. Az elrendelés dátumánál, a végrehajtás idejénél 2006. 10. 23-i dátum szerepel, a bevételezési/kiadásba helyezési rovatban a 2006. 10. 24-i dátum szerepel.

Átvevő katonai szervezetként az MH Támogató Ezred került rögzítésre, az Anyagutalványon a parancs adója nem került rögzítésre.

Az átadás-átvétel aláírói részben olvashatatlanul, részben sérült aláírással szerepelnek. A 2006. október 24-én kiállított, ezen alapuló okn. 1326/2006. és 443/85/06 biz. számú gépi napló⁹ azonos anyagokból azonos mennyiségek kiutalását rögzíti az MH VEK 1. HAR Pusztavacs szervezettől az MH Támogató Ezredhez. Az anyagok értékeként egyedi beszerzési ár, mennyiség és (összesített) érték került rögzítésre az alábbiak szerint:

Anyag megnevezés	Besz. Ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)
40 MM KHT. KF. GR.	12463	93	1159045,71
40 MM KAZ. KF. GR	12360	450	5562000,00
40 MM NHT. KF. GR.	12000	50	600000,00

2) Az MH VEK – MH Támogató Ezred átadás-átvételt követően az MH Támogató Ezred és a rendőrség (REBISZ) közötti átadás-átvételnek írott dokumentuma nem áll a tényfeltáró bizottság rendelkezésére. Az összesen 593 db különböző gránát, valamint a gránátvetők MH TA 653/104/2006. és MH HAEK 14/171/2006. nyt. számú átadását a REBISZ Műszaki Osztály mindkét jegyzőkönyve rögzíti. Az átadás-átvétel 2006. október 23-i esti végrehajtását igazolta vissza az ORFK által meghallgatott Németh Gyula r. alezredes és Gulyás Gábor r. hadnagy is azzal, hogy a „Magyar Honvédség tulajdonát” képező anyagok bevételezésére a rövid időn belüli visszaszolgáltatási kötelezettség miatt nem került sor.

⁹ Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság és az MH Támogató Dandár pótlólag felterjesztett iratai tartalmazták az olvasható gépi nyilvántartási adatlapokat.

3) A REBISZ Műszaki Osztály 2006. december 4-én felvett, három fő által aláírt és a gazdasági igazgató által jóváhagyott egylapos és kétlapos jegyzőkönyv I/a/iv. pontban kiemelt közös részén túl

- az egylapos jegyzőkönyv a 2006. október 23-i felhasználást dokumentáló részében rögzíti azzal, hogy „Az utcai rendbontások felszámolása során a REBISZ csapaterős egységei” használtak fel 4 db 40 mm-es KHT gránátot, 102 db 40 mm-es KAZ gránátot és 2 db 40 mm-es NHT gránátot,
- a kétlapos jegyzőkönyv a visszaadási részben rögzít 89 db 40 mm-es KHT gránátot, 348 db 40 mm-es KAZ gránátot és 48 db 40 mm-es NHT gránátot.

AZ ORFK adatközlése szerint a tényleges visszaadást Kiss Attila r. zászlós, akkori fegyverraktáros hajtotta végre.

4) Az MH Támogató Ezred 443/85/2006. nyt. számú, 2006. december 7-én kelt Összesített anyagfelhasználási jegyzéke a I/a/iv. pontban kiemelt Megjegyzésen túl a 350-es felhasználási kódot tartalmazza az egylapos REBISZ jegyzőkönyv szerinti darabszámokkal. Az ennek alapján aznap kiállított, 1583/2006. számú gépi nyilvántartási lap „231-es Felhasználás kiképzésre” anyagmozgást rögzít.

5) Az MH Támogató Ezred – MH VEK 1. HAR Pusztavacs irányú visszaszállítást az MH VEK részéről 2006. december 8-án érkeztetett 715/2006. okmányaplójú 006871 számú Utalvány pótlappal kiegészített, olvashatatlan okn. és biz. számú Utalvány azonos típus és darabszámokkal iktatja.

6) A meghallgatások során a gránátok átadását senki sem vitatta.

- Nagy Attila ezredes, az MH Támogató Ezred korabeli logisztikai főnöke nyilatkozata szerint a 2) pont szerinti átadás módjáról és elrendelőről nem volt tudomása, a visszavételt az MH Támogató Ezred akkori parancsnokának utasítására hajtotta végre.
- Dr. Gáspár Tibor nyá. vezérőrnagy, az MH ÖLTP akkori parancsnoka – a konkrét dátumra vonatkozó bizonytalanságának jelzése mellett – a gránátok kölcsönadására vonatkozó feladatszabást elismerte azzal, hogy szóbeli parancsot erre a Honvéd Vezérkar Főnökétől kapott. A parancs az átadás határidejére vonatkozott, a konkrét rendőrségi oldali igénytámasztóra és az esetleges felsővezetői tudomásszerzésre nem. Az alárendelt parancsnok (Czikó ezredes, VEK) felé adott végrehajtási parancsot. A visszavétel időpontjára nem emlékszik.
- Havril András nyá. vezérezredes, a Honvéd Vezérkar volt főnöke logisztikai szakmai együttműködési szakfeladatként a konkrét időpont ismerete nélkül emlékezett az átadási feladat elrendelésére. Emlékei szerint **Isaszegi nyá. vezérőrnagy egyeztetett az igényről a rendőri szervekkel, a végrehajtás lehetőségeit és feltételeit Gáspár ny. vezérőrnagy rögzítette, akinek a szakmai végrehajtásra vonatkozó parancsát jóváhagyta a korabeli honvédelmi miniszternek történt jelentést követően.** Visszaemlékezése szerint a rendészeti szerveknek történő, visszapótlási kötelezettséggel járó kölcsönadásról lehetett csak szó, mivel olyan missziós kiszállításra tervezett készleteket érintett, amelyekre az MH-nak a későbbiekben szüksége volt. Azt, hogy az eszközök kölcsön adása kifejezetten rendészeti célú felhasználásra történt vitatta.
- Tudomásuk hiányát jelentette e tárgykörben Myszoglád Róbert ezredes és Isaszegi János nyá. vezérőrnagy. Myszoglád ezredes nyilatkozata szerint vezetői értekezleten nem merült fel 2006. őszén a vizsgálat tárgyát képező eszköz-átadás, Isaszegi nyá. vezérőrnagy kifejezetten tagadta, hogy ilyen jellegű döntés előkészítésében részt vett

volna, utasítást vagy parancsot kapott volna, illetve rögzítette, hogy az eszközök átadásáról semmiféle információja nem volt.

- Konkrét igényre való emlékezés hiányát, de az együttműködési lehetőségek vizsgálatát jelezte Mikita János ny. altábornagy és Juhász István ny. vezérőrnagy.

7) **A tényfeltáró bizottság megállapítja, hogy a rendelkezésre álló vallomások és iratok alapján a könnyfakasztó gránátok átadása a rendőrségnek egyértelműen bizonyítható, azonban az átadás célját (raktárkészlet vagy felhasználás) a fellelt dokumentumok nem rögzítik.**

A szóban elrendelt parancsok tényét az érintettek nem vitatták, a parancs részletei körében azonban részlegesen ellentmondóan nyilatkoztak. A nyilatkozatok között egyértelmű az ellentmondás az MH Művelet Irányító Központ és korabeli vezetője, Isaszegi János ny. vezérőrnagy szerepét illetően.

A Honvéd Vezérkar korábbi főnöke miniszteri tudomásszerzésre vonatkozó nyilatkozata ellentétben áll a korábbi honvédelmi miniszter Magyar Nemzetben megjelent nyilatkozatával.¹⁰

A gránátok mennyiségi csökkenése, ezáltal a teljes körű visszaszolgáltatás elmaradása a rendelkezésre álló dokumentumok és nyilatkozatok alapján bizonyítható.

ii. Gránátvetők

A HM Fegyverzeti és Hadbiztosági Hivatal 687-36/2012. számú jelentése szerint a vizsgált időszak kezdetéig a 40 mm. DT gránátvetőkből összesen 23 db került honvédségi (missziós) célokra beszerzésre.

1) A gránátvetők átadásának nincs írásos nyoma. A vizsgálat elrendelését megalapozó, 2006. december 4-án kelt két REBISZ jegyzőkönyv a visszavétellel összefüggésben utal ugyanakkor az MH TE 653/104/2006. és MH HAEK 14/171/2006. nyt. számú átadás-átvételi jegyzőkönyvre, amelyek sem a honvédségi, sem pedig a BM alárendeltségbe tartozó szerveknél nem kerültek elő.

2) FV/333-187/2012. nyt. számon Dallosi Viktor főhadnagy, az MH Logisztikai Ellátó Központ UATO (fv) beosztott tisztje 2012. április 18-i dátummal aláírt Feljegyzést terjesztett fel az előjárójának a 40 mm DT gránátvetők átadása tárgyában¹¹. A feljegyzés szerint az érintett ügyeletes szolgálatot látott el az 5. Tápiószecső Raktárbázison 2006. október 23-án. Szóbeli parancs alapján Fülöp Árpád törzsőrmester és Szalay Csaba sz. szakaszvezető 10 db eszközt szállított be a Támogató Ezredhez, amelyet Szőke Attila tztls jegyzőkönyvezett a 14/2006. Fegyverzettechnikai ügyek (jegyzőkönyvek) gyűjtőből. A 14/2006-os gyűjtő a 77/12. nyilvántartási számú selejtezési és megsemmisítési jegyzőkönyv 153. folyószáma, az őrzési idő lejártát követően 2010. áprilisában megsemmisítésre került.

3) Az MH Haditechnikai Ellátó Központ 10/349. számú Ügyeletes parancsnoki átadás-átvételi füzet heti eseményeket rögzítő 46. oldalán a 2006. október 23-án 9.00-kor kelt heti átadás-átvételi bejegyzés szerint „Átadandó feladat a 23-tól várható fokozott országos

¹⁰ *Hatalmasat lépett a kormány, az ellenzék csak „szalámizza” magát (MNO.hu, 2012. március 25. vasárnap)*

¹¹ A még alá nem írt változatot Germus Ferenc alezredes, az MH LEK részéről a 686/2012. számú átadás-átvételi jegyzéken juttatott el a tényfeltáró bizottság részére, amely intézkedett az aláírt változat bekérése érdekében.

készültség figyelemmel kísérése.” Az október 23-30-i időszakot összegző 2006. október 30-i átadás-átvételi bejegyzés a szolgálatok eredményes feladatellátását és a feladatok lezártságát általánosságban rögzíti. Az október 23-ai átvevő és október 30-ai átadó Virág Lajos ezredes, az MH HTEK parancsnoka volt. Az MH HTEK 10/1536. számú Szolgálat reggeli jelentése a 34. lapon rögzíti, hogy a parancsnok és a megbízott törzsfőnök 2006. október 23-án a laktanyában tartózkodott, Virág ezredes ügyeletes parancsnokként. A többirányú feladatellátás, szállítási feladat és anyagmozgás a Tápiószecsői raktárhoz nem azonosítható.

4) Az országos rendőrfőkapitány tájékoztatása szerint „*A REBISZ a fegyverzeti anyagok átvételének időpontjában nem rendelkezett DT típusú gránátvetőkkel. Az átvett DT típusú gránátvetők használatára 2006. október 23-án csapatszolgálati feladatok végzésekor nem került sor, az állomány az átvett gránátvetők használatára nem volt kiképezve.*”

5) A gránátvetők visszaadásáról a 2006. december 4-én kelt, kétlapos REBISZ Műszaki Osztály jegyzőkönyv ellentmondásosan nyilatkozik. A jegyzőkönyvek közös összefoglaló részében kiemelt 10 40 mm-es DT gránátvető gyártási szám (D29581-D2589) szerint részletező második lap csak 9 tétel visszaadását rögzíti. Az ORFK által meghallgatott jegyzőkönyv-aláírók visszaigazolták, hogy „*valamennyi gránátvetőt visszaadták, azonban a jegyzőkönyvben hibásan eggyel kevesebb gránátvető került feltüntetésre, mint amennyit átvettek, illetve visszaadtak.*”

6) Dallosi főhadnagy feljegyzése szerint a 10 gránátvetőt az MH Támogató Ezred 2006 decemberének első hetében szállította vissza az 5. Raktárbázisra, Tápiószecsőre. Ez az anyagmozgás is a 2009-ben megsemmisített Fegyverzettechnikai gyűjtőben került rögzítésre.

7) A meghallgatások során a gránátvetők átadását senki sem vitatta.

- Nagy Attila ezredes, az MH Támogató Ezred korabeli logisztikai főnöke nyilatkozata szerint a gránátvetők visszavételében nem vett részt.
- Virág László ny. mk. ezredes, a HTEK korabeli parancsnoka bizonytalan dátumú, a rendőrségi raktárkészletek átmeneti pótlására irányuló, hajnalig áthúzódó éjszakai feladatra emlékszik, melynek végrehajtására Gáspár ny. vezérőrnagy telefonon közölt parancsa alapján, okmányoltan, fegyveres berendelt kísérőkkel került sor. Az újságcikkekben szereplő 9 db gránátvető-mennyiségre emlékezett, ezen kívül Pusztavacsról eszköz nem került beszállításra. Emlékezete szerint Gáspár vezérőrnagy a parancsát utólag írásban is megerősítette.
- Dr. Gáspár Tibor ny. vezérőrnagy, az MH ÖLTP akkori parancsnoka – a konkrét dátumra vonatkozó bizonytalanságának jelzése mellett – a gránátvetők kölesönadására vonatkozó feladatszabást – amellelt, hogy a darabszámban nem volt biztos – elismerte azzal, hogy szóbeli parancsot erre a Honvéd Vezérkar Főnökétől kapott. A parancs az átadás határidejére vonatkozott, a konkrét rendőrségi oldali igénytámasztóra és az esetleges felsővezetői (miniszteri) tudomásszerzésre nem. Az alárendelt parancsnok (Virág ezredes HTEK) felé adott szóbeli végrehajtási parancsot, amelyet nem volt szükséges írásban megismételni. A visszavétel időpontjára nem emlékszik.
- Havril András ny. vezérezredes, a Honvéd Vezérkar volt főnöke logisztikai szakmai együttműködési szakfeladatként a konkrét időpont ismerete nélkül emlékezett az átadási feladat elrendelésére. **Emlékei szerint Isaszegi ny. vezérőrnagy egyeztetett az igényről a rendőri szervekkel, a végrehajtás lehetőségeit és feltételeit Gáspár ny. vezérőrnagy rögzítette, akinek a parancsát – a korabeli honvédelmi miniszternek történt jelentést követően – jóváhagyta.** Visszaemlékezése szerint a

rendészeti szerveknek történő, visszapótlási kötelezettséggel járó kölcsönadásról lehetett csak szó, mivel missziós kiszállításra tervezett készleteket érintett. Azt, hogy a kölcsönadás kifejezetten a rendészeti felhasználás érdekében történt volna vitatta. Az eszközök átadására kizárólag az átmeneti rendőrségi raktári készlet-pótlás érdekében került sor, azok teljes körű visszaadása az MH részére a koszovói feladat indításához volt szükséges.

- Tudomásuk hiányát jelentette e tárgykörben Myszoglád Róbert ezredes és Isaszegi János nyá. vezérőrnagy. Myszoglád ezredes nyilatkozata szerint vezetői értekezleten nem merült fel 2006 őszén a vizsgálat tárgyát képező eszköz-átadás, Isaszegi nyá. vezérőrnagy kifejezetten tagadta, hogy ilyen jellegű döntés előkészítésében részt vett volna, utasítást vagy parancsot kapott volna, vagy az átadás tényéről tudott volna.
- Konkrét igényre való emlékezés hiányát, jelezte Mikita János nyá. altábornagy és Juhász István nyá. vezérőrnagy, azonban elismerték azt, hogy a rendőrséggel történő általános együttműködési lehetőségek vizsgálata napirenden volt abban az időszakban.

8) **A tényfeltáró bizottság megállapítja, hogy a rendelkezésre álló vallomások és iratok alapján a gránátvetők átadása a rendőrségnek egyértelműen bizonyítható, az átadás célját (raktárkészlet vagy felhasználás) azonban a fellelt dokumentumok nem rögzítik.**

A szóban elrendelt parancsok tényét az érintettek nem vitatták, a parancs részletei körében azonban részlegesen ellentmondóan nyilatkoztak. A nyilatkozatok között egyértelmű az ellentmondás az MH Művelet Irányító Központ és korabeli vezetője, Isaszegi János ny. vezérőrnagy szerepét illetően.

A Honvéd Vezérkar korábbi főnöke miniszteri tudomásszerzésre vonatkozó nyilatkozata ellentétben áll a korábbi honvédelmi miniszter Magyar Nemzetben megjelent nyilatkozatával.

A gránátvetők mennyisége, ezáltal a teljes körű visszaszolgáltatás ténye a rendelkezésre álló dokumentumok és nyilatkozatok alapján nem volt eldönthető, a visszaadás az ORFK nyilatkozata alapján ugyanakkor mind a 10 gránátvetőre megvalósult.

iii. Kraz

1) Inkurrens anyagként kezelt, Kraz típusú tehergépkocsi BM részére történő átadása és – tololappal kiegészítve – barikád-felszámolásra történő használatának lehetősége Gáspár Tibor nyá. vezérőrnagy meghallgatásán merült fel. Gáspár vezérőrnagy emlékei szerint a járművet a 2006. október 23-ai Erzsébet hídnál felállított barkád felszámolásánál vélte látni a televíziós híradásokban¹². Az ezt követő iratbekérés során vált rekonstruálhatóvá és dokumentálhatóvá a történések időrendje.

2) Az MH LEK által felterjesztett, valamint a HM HVFF és a BM közigazgatási államtitkára által megküldött iratok összefoglaló táblázata az alábbi

Dátum	Fejléc / Szám	Intézkedő / Címzett	Tartalom
2006.10.26.	ORFK 30-27-79/2006	Gazd és Ig Főigazgató / ORFKh HM Miniszteri	Barikád leküzdésére alkalmas KRAZ teherautó + tololap +

¹² http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=RVr5wEp6cSI

		Biztos	alkatrész – igény
2006.11.06.	MH HTEK 316/27/2006/pc.	MH HEK Pkh MH ÖLTP Pkh	Honvédelmi célra feleslegessé nyilvánítás kezdeményezése
2006.11.10.	Anyagutalvány B 030318	MH PCGJSZF-ség	Központi készletbe vonás – leadónál tárolva
2006. nov/dec ? ¹³	MK HM 369/312/2006 ¹⁴	Honvédelmi miniszter	Feleslegessé minősítés
2006. 12.07.	MK HM 373/89/2006.	Honvédelmi miniszter	Átruházáshoz hozzájáruló nyilatkozat
2007. 01.12.	MK IRM IRM/2007/KGFO/123.	Igazságügyi és rendészeti miniszter	Befogadó nyilatkozat
2007.02.23.	MH HTEK 33/256/2007/Ink.	MH HTEK Pkh. Dredán Csaba fax: 4435703	Debreceni átvételre felhívás
2007.02.7/?	59/2/2007. (HM VGF)	HM VGF ORFK GIF	Átadás-átvételi megállapodás
2007.02.26.	HM VGF 59/3/2007.	HM VGF főovh ORFK GIF	Megállapodás megküldése
2007.02.08.	ORFK GIF IMF 93-230-228/16.06	ORFK GIF IMF HM VGF	ORFK által aláírt megállapodások aláírás céljából megküldése
2007.03.05.	ORFK GIF 30-27-24/2007. ált	ORFK GIF	REBISZ vagyón- kezelésre kijelölése
2007.03.06.	2-204/2007.	ORFK GIF GEI Gépjármű Osztály MH HTEK mb. Pk.	Átvételi időpont kijelölése: Debrecen 03.08.
2007.03.06.	MH HTEK 33/320/2007/Ink.	MH HTEK Tőf/Pkh MH 54/21. Radar Század Pk.	Átvételi időpont kijelölése: Debrecen 03.08.
2007.03.08.	MH HTEK 33/323/2007/Ink. + V007892 és V00511040 bizonylat	MH LEK + ORFK Gazdasági Ellátó Igazgatóság	Átadás-átvételi jkv.
2007.03.09.	MH HTEK 33/326/2007/Ink.	MH HTEK PK Inkurrencia miniszteri biztos	Jelentés az átadás- átvételről
2007.03.09.	MH HTEK	MH HTEK PK	Jelentés az átadás-

¹³ Az aláírt példányt tartalmazó gyűjtő megsemmisítésre került. Az elektronikusan rendelkezésre álló minősítés-tervezet 2006.11.30-i jelzetű. A honvédelmi miniszter 373/89/2006. nyt. számú nyilatkozata kész határozatként hivatkozik rá 2006. december 7-én.

¹⁴ A határozatban hivatkozott HTEK előzményi iratok közül a tolólapra, valamint az egyéb fegyverekre vonatkozó felterjesztések megsemmisítésére a 85/35. nyt. számú megsemmisítési jegyzőkönyv 539. és 561. folyószámán 2008. októberében, illetve a 85/32. nyt. számú megsemmisítési jegyzőkönyv 1317. folyószámán 2007. júniusában került sor. A feleslegessé nyilvánított hajózási sisakok és a HK 51-49. rendszámú KRAZ-255 felterjesztései rendelkezésre állnak.

	33/327/2007/Ink.	HM VGF, MH ÖHP útján	átvételtől
--	------------------	-------------------------	------------

3) A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a két érintett miniszter a honvédelmi célra feleslegessé minősítés és a vagyongazdálkodási jog átruházásához való hozzájárulás körében, illetve a befogadó nyilatkozat vonatkozásában hivatalos tudomással bírt a tololappal kiegészített HK 51-49 rendszámú KRAZ-255 tehergépkocsi átadási folyamatáról az „ORFK igényében megfogalmazott feladatok és célok teljesítése érdekében”, a 2006. őszi eseményeket követő hónapokban.

4) Az átadás-átvételi jegyzőkönyvek tanúsága szerint a tehergépkocsi forgalmi engedély nélkül, de az 1985/002. azonosító számú tololappal együtt, véglegesen került átadásra. Az ORFK igényében megfogalmazott feladatok és célok beazonosítása érdekében a tényfeltáró bizottság írásban külön megkereste a Belügyminisztériumot és az alárendelt (jogutód) katonai szerveket.

5) A végleges átadást megelőző, Gáspár vezérőrnagy nyilatkozatában szereplő barikád-felszámolási „kölesönadás” nyomát az iratok között a tényfeltáró bizottság nem találta. Ezzel összefüggésben, a beazonosítás érdekében a tényfeltáró bizottság írásban külön megkereste a Belügyminisztériumot és az alárendelt (jogutód) katonai szerveket. **Az MH 54. Veszprém Radarezred jelentése szerint a HK 51-49 forgalmi rendszámú KRAZ-255 tehergépjármű menetlevelei alapján a vizsgált időszakban, 2006. december 31-ig nem került átadásra a rendőrség részére.** Az MH Páncélos és Gépjárműtechnikai Szolgálatfőnökség által 2006. 11. 10-i keltezéssel B 030318 számon kiállított anyagutalvány „további intézkedésig leadónál tárolva” megjegyzéssel vonta központi készletbe. Az ORFK tájékoztatása szerint „A rendelkezésemre álló adatok alapján a HM által vizsgált időszakban (2006. szeptember 17. – december 31. közötti időszak) a REBISZ honvédségi gépjárművet nem vett igénybe, illetve a fentiekben részletezett fegyverzeti anyagokon kívül egyéb honvédségi fegyverzeti eszköz és harcanyag átvételére nem került sor.”

iv. Afgán fegyver-segély

A NATO részére a nemzetközi terrorizmus elleni harc keretében nyújtandó haditechnikai eszközök átadásáról szóló 2217/2006. (XII.7.) Korm. határozat előkészítése és közzététele a vizsgált időszakban zajlott, így ennek a fegyverzet átadásnak vizsgálata az eredeti feladatszabáson túl, tárgyi összefüggés miatt nem mellőzhető.

A hivatkozott kormányhatározat alapján ENSZ BT és EU tanácsi határozat alapján nagy mennyiségű AMD-65 gépkarabély, hozzá tartozó 43-ACM lőszer, BMP jármű és 122 mm-es vontatott löveg térítésmentes átadása történt meg magyar hozzájárulásként a NATO afganisztáni helyzet-rendezési feladatai ellátása érdekében, a kapcsolódó fegyver-export eljárások előírásával.

A Kormány döntését az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 109/K. § (11) bekezdésére alapította.

v. Egyéb felvetések

1) Myszoglád Róbert ezredes visszaemlékezése szerint 2006. október 23-át követően egy reggeli vezérkar főnöki értekezleten feladatszabás hangzott el testvédő felszerelések átmeneti biztosításáról a rendvédelmi szervek részére. Az országos rendőrfőkapitány átírata ilyen eszközátadás tényét nem erősítette meg.

2) Mikita nyá. altábornagy úr meghallgatásán jelezte, hogy pihentetési szakanyagokat érintő megkeresésekről volt tudomása a vizsgált időszakban.

f. A HM/MH alárendeltek időbeliségei

A rendelkezésre álló iratok és a dátum vonatkozásában bizonytalan nyilatkozatok alapján a J/4277. számú jelentésben szereplő időbeliség nem volt bizonyítható. A személyes nyilatkozatok a feladatok esetében részben a gránátok és gránátvetők átadását 2006. október 24-re áthúzódó feladatként nevesítették, részben az őszi időszakon belüli konkrét dátumot is másképp tételezték az átadás és a visszavétel vonatkozásában egyaránt.

A rendelkezésre álló jegyzőkönyvek és iratok alapján a gránátok és gránátvetők vonatkozásában rögzíthető, hogy

- A Kormány helyett 2006. október 23-án és 24-én a Nemzetbiztonsági Kabinet ülésezett.
- A nyilatkozatok szerint a rendőrségi együttműködési igény a szakmai szervek, nem pedig a felügyelő politikai szinten érkezett.
- A HVKF és/vagy az MH ÖLTP parancsnoka részéről szóbeli (telefonos) jóváhagyott feladatszabó parancs kiadására sor került az alárendelt (közreműködő) logisztikai szervek felé a parancsnoki lánc útján.
- A gránátok és gránátvetők Táborfalváról és Pusztavacsról az MH Támogató Ezred Zách utcai laktanyájába kerültek, itt vette át a REBISZ 2006. október 23-án;
- A 2006. október 23-ai napon a pontos átadás időpontja nem határozható meg csak annyi, hogy a feladat-végrehajtását a délutáni órákban rendelték el és az ORFK által felvett nyilatkozatok szerint az esti órákban a Zách utcai objektumban történt;
- Az átadások okmányolására 2006. október 24-én, a munkaszüneti napot követő első (keddi) munkanapon került sor;
- A készenléti alegység kirendelésére, és biztosítási feladatok végrehajtására vonatkozó 07/2006. HM HVKF parancsot a Honvéd Vezérkar főnöke 2006. november 20-i dátummal írta alá (a parancs utólagos kiadásának vélhető indoka a túlszolgálat elrendelésének okmányolása volt a felmerülő díjak kifizetése érdekében);
- A REBISZ az anyagokat 2006. december 4-én, egy hétfői napon adta vissza;
- A HVKF távollétében I. helyettese 2006. december 4-én adta ki a fegyverzettechnikai eszközök, anyagok és robbanóanyagok ellenőrzéséről szóló 133/2006. MH HVKF parancsot, amely 136/2006. számon december 8-i ügyvitelre adással került módosításra;
- A visszavétel okmányolása MH részről 2006. december 8-ig zajlott le.

g. Következményi események

A logisztikai szolgálati alárendelteknek az eszköz átadásban történő részvétele díjazási oldalról nem tárható fel, mivel a 07/2006. HM HVKF parancs 2006. december 31-jével hatályát veszítette, illetve annak szövege az átadással kapcsolatos feladat elrendelésekre külön nem tér ki.

A Honvéd Vezérkar főnöke 25/2007. (HK 5) HVKF számon 2007. március 6-án aláírta a Magyar Honvédség veszélyes anyagot tároló raktárak őrzés-védelmének megerősítéséről szóló parancsát, amely a veszélyeztetett időszakokra rendezte a fegyver, lőszer, robbanó és veszélyes anyagot tároló objektumok és raktárak őrizetét, az időközben jóváhagyott raktár-védelmi tervek alapján.

III. Az átadások jogi minősítése¹⁵

A különböző jellegű eszközök különböző célú és eltérő döntési szinteken megvalósult eljárásának jogi értékelése komplex megközelítést igényel, mivel az államháztartási-vagyonjogi oldal mellett az esetlegesen felmerülő büntetőjogi/szolgálati jogi felelősség megállapíthatósága szempontjából alapvető jelentőségű a közjogi értékelés (jogilag lehetséges-e egyáltalán az eszközök átadása), illetve az eljárásrend betartásának (döntéshozatali szint + ügymenet) értékelése is.

Utóbbi szempontból szükséges értékelni a sajtóban megjelent azon értékelést, amely szerint a Kormány döntése nem helyettesíthető a Nemzetbiztonsági Kabinet döntésével¹⁶. A kérdés konkrét vizsgálatát megelőzően szükséges annak rögzítése, hogy a Kormány az alkotmányos rendben – hasonlóan más döntéshozókhoz – a feladatkörébe tartozó kérdésekben jogosult dönteni azzal, hogy feladatkörébe szubszidiárius jellegű (egyéb döntéshozó nevesítésének hiányán alapuló) döntések is beletartoznak.

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény hatályos szabályaihoz hasonló módon a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény 23. §-a a Kormány ülései előtti állásfoglalásra jogosult szervekként nevesítette a kabineteket, ezen belül a nemzetbiztonsági ügycsoportot is kiemelve, melynek tagjai a feladatkör szerinti miniszterek és a miniszterelnök által kijelölt személyek voltak, lehetővé téve az állandó meghívottak és helyettesítési jogú állami vezetők normatív határozatban történő kijelölését is. A korabeli 23. § (3) bekezdés – a hatályos törvény beazonosítható, de hatályon kívül helyezett 28. § (3) bekezdésének közlönyállapotával egyező módon – külön törvényi lehetőségként nevesítette a kabinet ügydöntő jogkörrel való felruházását. Elvi lehetősége tehát törvényi szinten biztosítható lett volna a Nemzetbiztonsági Kabinet döntési jogkörrel való felhatalmazásának, azonban a Kormány kabinetjeiről szóló, vizsgált időszakban hatályos 1068/2006. (VII.13.) Korm. határozat vonatkozó 2. pontja a döntés-előkészítési főszabályt rögzítette azzal, hogy az országos parancsnokok állandó meghívotti státusa ebben az időszakban még nem volt nevesített.

A Kormány ügyrendjéről szóló 1088/1994. (IX.20.) Korm. határozat vizsgált időszakban hatályos 71. pontja rendkívüli esetben lehetővé tette az írásbeli vagy távbeszélő útján, ülésen kívül hozott döntés lehetőségét (távsvavazás), a 77. pont pedig – többek között – feladatok kijelölésére határozatok kiadására felhatalmazta a miniszterelnököt a Kormány ülései között, az ezekről szóló jelentés utólagos jóváhagyásával.

A Nemzetbiztonsági Kabinet ülése – ha azon a miniszterelnök részt vesz – mindezek összevetése alapján a vizsgált időszakban általában alkalmas lehetett volna – mintegy a

¹⁵ A tényfeltáró bizottság jelentése jogszabályi hivatkozásai a Hivatalos Jogszabálytár / Hatályos Jogszabályok Hivatalos Gyűjteménye / Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó adatbázisa alapján, az abban rögzített szövegváltozatnak megfelelően kerültek feltüntetésre.

¹⁶ *Katonai eszközökkel oszlattak – Pihál Tamás (Magyar Nemzet, 2012. március 23. péntek, 1., 5.o.)*

Kormány nevében – feladatszabó döntés meghozatalára utólagos jóváhagyással. Mindennek azonban a kiadott kormányhatározatok és emlékeztetők között nincs nyoma.

h. Az alkotmányos környezet

A vizsgált időszakban a honvédelemre vonatkozó alapvető törvényi szabályokat az Alkotmányra figyelemmel a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt.) tartalmazta. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény akkor hatályos VIII. fejezete tartalmazta a Magyar Honvédség és a kiemelt rendvédelmi szervek irányítására és tevékenységére vonatkozó alapvető szabályokat az alábbiak szerint:

1) Feladat:

„Alk. 40/A. § (1) A Magyar Honvédség alapvető kötelessége a haza katonai védelme és a nemzetközi szerződésből eredő kollektív védelmi feladatok ellátása.

(2) A Rendőrség alapvető feladata a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

(...)

(4) A Magyar Honvédség feladatairól és a rá vonatkozó részletes szabályokról szóló, továbbá a Rendőrségről, a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásáról, valamint a nemzetbiztonsági tevékenységgel összefüggő részletes szabályokról szóló törvények elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

2) Irányítás:

„Alk. 40/B. § (3) A Magyar Honvédség irányítására – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – az Alkotmányban meghatározott keretek között kizárólag az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Honvédelmi Tanács, a Kormány és az illetékes miniszter jogosult.”

„Alk. 35. § (1) A Kormány

(...)

h) irányítja a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek működését;

i) az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás, illetőleg következményeinek az elhárítása (a továbbiakban: veszélyhelyzet), valamint a közrend és a közbiztonság védelme érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket;”

3) Felhasználási különös szabály:

„Alk. 40/B. § (2) A Magyar Honvédséget az alkotmányos rend megdöntésére, vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erőszakos cselekmények esetén, az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően kihirdetett szükségállapot idején lehet felhasználni, akkor, ha a rendőrség alkalmazása nem elegendő.”

„Alk. 19/C. § (1) A szükségállapot kihirdetésekor az Országgyűlés akadályoztatása esetén a köztársasági elnök dönt a Magyar Honvédség 40/B. § (2) bekezdése szerinti felhasználásáról.”

Az 1)-3) pont szerinti hivatkozások összevetése alapján megállapítható, hogy az Alkotmány 2006-ban hatályos rendelkezéseiből a Magyar Honvédség irányában levezethető az, hogy a belső konfliktusokból eredő szükségállapotú tényállások esetében is a Magyar Honvédség bevetetősége (felhasználás) erősen korlátozott, annak elrendelhetősége pedig a Kormány működés-irányítási jogkörén kívül esik, mivel az Országgyűlés akadályoztatása esetén sem a Kormány, hanem a köztársasági elnök lett volna jogosult eljárni. Az Alkotmány korabeli szövege a Magyar Honvédség fegyverzete vonatkozásában sui generis elvárásokat nem

tartalmazott, ez a kérdéskör a „rá vonatkozó részletes szabályok” kétharmados törvényi tárgyköre volt.

i. A Hvt.

A Hvt. annál többször, és többféle kontextusban érintette a fegyverzet fogalmát, tovább pontosította és rendszerezte a feladatokat, valamint az irányítási és vezetési rendszert, különösen annak központi elemét, a parancsadást és annak jogkövetkezményeit.

1) Feladat

A feladatok címzettje a Magyar Honvédség (a Hvt. összefoglaló terminológiájával: Honvédség), mint törvényben kiemelt sajátosságokkal rendelkező állami szervezet, amely tevékenységét együttműködési kötelezettségeire figyelemmel látja el. A szervezet karakterisztikus jellemzője a polgári irányítás alatt állás, amely a (katonai) vezetés mozgásterét határozza meg¹⁷.

Az Alkotmányban részben az engedélyezési jogkörök szempontjából megjelenő feladatrészek kategorizálását a Hvt. korabeli 70. §-a¹⁸ határozta meg azzal, hogy ennek elemei

---

¹⁷ „69. § (1) A Honvédség polgári irányítás alatt álló, függelmi rendszerben működő és centrálisan vezetett fegyveres állami szervezet, békében az önkéntességen, megelőző védelmi helyzetben és rendkívüli állapotban az önkéntességen és az általános hadkötelezettségen alapuló haderő. Egyes szervei törvényben meghatározott katonai igazgatási feladatokat is ellátnak.

(2) A Honvédség a feladatait a honvédelemben közreműködő más szervekkel együttműködve hajtja végre.”

¹⁸ „70. § (1) A Honvédség feladatai:

- a) a Magyar Köztársaság függetlenségének, területének, légtérének, lakosságának és anyagi javainak külső támadással szembeni fegyveres védelme,
  - b) a szövetségi és nemzetközi szerződésből eredő egyéb katonai kötelezettségek – különösen a kollektív védelmi, békefenntartó és humanitárius feladatok – teljesítése,
  - c) közreműködés az arra kijelölt és felkészített erőkkel a nemzetközi terrorizmus elleni harc katonai feladatainak ellátásában,
  - d) a honvédelem szempontjából fokozott védelmet igénylő létesítmények őrzése és védelme,
  - e) a befogadó nemzeti támogatás katonai feladatainak ellátása,
  - f) közreműködés az Alkotmány 40/B. §-ának (2) bekezdése szerinti fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett erőszakos cselekmények elhárításában,
  - g) talált robbanótestek tűzszerészeti mentesítése, illetőleg egyéb tűzszerészeti feladatok térítés ellenében való végrehajtása,
  - h) hozzájárulás a katasztrófavédelmi feladatok megoldásához,
  - i) állami szervek részére térítés ellenében katonai szakértelmet és speciális eszközöket igénylő feladatok ellátása,
  - j) részvétel az állami protokolláris feladatok teljesítésében,
- (2) Az egyes honvédségi szervezetek konkrét feladatait – az (1) bekezdés keretei között – külön jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök, valamint a belső rendelkezések határozzák meg.
- (3) Az (1) bekezdés g)–j) pontjában meghatározott feladatokat a Honvédség fegyverhasználati jog nélkül látja el.

71. § A Honvédségnek a 70. § (1) bekezdésének f) pontja szerinti felhasználása esetén meg kell határozni a felhasználás célját, időtartamát, a kirendelt erők feladatait, létszámát és eszközeit (fegyverzetét), továbbá a felhasználás földrajzilag körülírt területét. A kirendelt erők saját parancsnokaik vezetésével hajtják végre a feladatot.

72. § (1) A 70. § (1) bekezdésének h)–j) pontjában meghatározott feladatok teljesítésére alárendelt szervezeteitől legfeljebb 100 fő 21 napi időtartamot meg nem haladó igénybeviteléről a Honvéd Vezérkar főnöke, az ezt meghaladó létszámú vagy időtartamú igénybevitelről a honvédelemért felelős miniszter dönt. A 3000 főt meghaladó igénybevitelről a honvédelemért felelős miniszter – a döntéssel egyidejűleg – az Országgyűlést tájékoztatja.

szempontjából a döntési jogköröket a 71-72. § részletezte részben irányítói, részben vezetési döntéseket nevesítve.

E döntési jogkörök elkülönítése egyrészt a tevékenység fegyverrel történő elláthatósága szerint differenciált, másrészt – az Alkotmánybíróság döntéséből levezetett irányítástól független vezetés kizártságának elve alapján – differenciálta a feladat engedélyezése jogosult előjárók jogköreit, a szükségesség és a fokozatosság szempontjait mérlegelve. Ennek megfelelően a differenciált katonai-szakmai és politikai döntési jogköröket tájékoztatási kötelezettségek egészítették ki az akkor hatályos törvényszövegben.

Ehhez képest a 72. § (2) bekezdése a szállítóeszközök és műszaki munkagépek ideiglenes átengedése vonatkozásában sajátos konjunktív eljárási és tartalmi feltételeket állapítottak meg:

- az eljárásnak kérelmen kellett alapulnia,
- az engedélyezés szintje miniszteri volt,
- feltétel volt az állami szervek jogszabályban meghatározott feladatának ellátása¹⁹
- tartalmi ellenszolgáltatáshoz (térítés) volt kötött, és
- a körből a harcjárművek és a fegyverzet ki volt véve.

Tekintettel arra, hogy a Hvt. 69. §-a szerinti definíció alapján a Honvédség állami szervezet, a jogszabály-értelmezés általános szabályai szerint az utolsó pont tartalma szempontjából a „mindent szabad, ami nem tilos”-elv nem alkalmazható. Ennek megfelelően a harcjárművek és a fegyverzet kizárása az ideiglenes átengedés tekintetében abszolút jellegű tilalom.

2) Irányítás-vezetés

Az Alkotmány korabeli szabályaihoz képest az irányítás rendszerében a Kormány és a miniszter jogkörének elhatárolása, valamint a honvédelmi miniszter alárendeltségébe tartozó szakmai előjárók jogköreinek differenciálása és az együttműködés rendjének szabályozása tartozott a korabeli részletes törvényi szabályozásba azzal, hogy a működés SZMSZ-szintet meghaladó jelentőségű szabályai kormányhatározati szinten kerültek meghatározásra.

A korabeli Hvt. 50. §-a szerinti kormánydöntések között nevesítésre került többek között a nemzetközi szerződésen alapuló katonai kötelezettségek teljesítésének kormányzati megvalósítása, a korabeli minősített időszakokkal összefüggő intézkedések kihirdetésre alkalmas állapotba hozása, valamint a megelőző védelmi helyzetben, illetve a 19/A. § szerinti váratlan támadás esetén az alkotmányos rend, az állampolgárok élet- és vagyonbiztonsága, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében szükséges intézkedések meghatározása.

E rendszerhez kapcsolódva a Hvt. 51. §-a²⁰ a honvédelmi miniszter, mint a Honvédség

---

(2) A Honvédség szállítóeszközei és műszaki munkagépei – a harcjárművek és a fegyverzet kivételével – kérelemre, a honvédelemért felelős miniszter engedélyével, az állami szerveknek jogszabályban meghatározott feladataik ellátásához megállapodás alapján, térítés ellenében, ideiglenesen átengedhetők.”

¹⁹ Ezen elemet a 2010. évi CLXXX. törvény 61. §-a később hatályon kívül helyezte.

²⁰ „**51. §** A honvédelemért felelős miniszter a Kormánynak az ország honvédelmi és a válságkezelés katonai feladatai végrehajtásáért, valamint a Honvédség irányításáért és vezetéséért felelős szakminisztere. Felelős a honvédelemmel kapcsolatos kormányzati döntések előkészítéséért és központi közigazgatási feladatainak ellátásáért, továbbá a Honvédség rendeltetésszerű, szakszerű és jogszerű működését meghatározó döntések meghozataláért, e döntések végrehajtásának irányításáért. Gyakorolja az ezzel összefüggő azon jogokat, amelyeket az Alkotmány, e törvény, illetőleg külön törvény nem utal más szerv vagy személy hatáskörébe.”

irányításáért és vezetéséért felelős szakminiszter felelősségi körébe utalta a Honvédség rendeltetésszerű és szakszerű működésének jogszabályi követelményét. A Magyar Honvédség irányításának és felsőszintű vezetésének rendjéről szóló 2134/2006. (VII.27.) Korm. határozat szerinti döntés-előkészítési rendben a miniszteri döntések előkészítésének koordinációjáért és a döntési javaslatok felterjesztéséért a kabinetfőnök felelt.

A logisztikai szakterület vizsgálata szempontjából releváns elemek közül a termelői logisztika, a hadfelszerelés-fejlesztés valamint a katonai szabványosítás a védelmi tervezési és infrastrukturális szakállamtitkár szakirányítási jogkörébe tartozott, a fogyasztói logisztika viszont a Magyar Honvédség vezetési rendje szerinti Honvéd Vezérkar főnöki kompetenciába tartozott. A Magyar Honvédség logisztikai szervezetei vonatkozásában a szakállamtitkári szakmai felettesi jogkörök az egyszemélyi felelős vezetés rendje által meghatározottan érvényesültek, közvetlen utasítás-adási joga a szakállamtitkárnak nem volt, de a katonai szervek vezetése a szakirányítás normatív keretein belül érvényesülhetett csak.

A vizsgált időszak kezdete és vége között vált ki a rendszerből a Honvéd Vezérkar Főnök második helyettese, illetve a záró időpontra jött létre az MH Összhaderőnemi Parancsnoksága, valamint beolvadással szűnt meg – a haderőnemi parancsnokságok mellett – az MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság. A vizsgált időszakban még az MH átszervezést megelőző logisztikai szervezetrendszere működött.

3) Felhasználási különös szabályok és fegyverhasználat

A korabeli Hvt. 50. §-a nem tartalmazta az Alkotmány 40/B. § (2) bekezdése szerinti alkotmányos korlátokra tekintettel a Honvédség tömeges erőszakos tényállásokból eredő szükségállapotú szituációval kapcsolatos, illetve az ezt a szintet el nem érő, de polgárháborús/lázadás jellegű tényállások kezelésével kapcsolatos szerepét. Ezen esetekben ugyanis a korabeli hipotetikusán kihirdetett szükségállapotban a Honvédség belföldi felhasználása feltételekhez kötött, a kihirdetési és rendvédelmi elégtelenségi feltétel hiányában pedig egyenesen tiltott. Ebből a szempontból pedig irreleváns, hogy objektív feltételek alapján a Magyar Honvédség mire alkalmas eszközökkel rendelkezik, ezáltal mire képes. Egy hipotetikus kormány Magyar Honvédség belföldi felhasználására vonatkozó döntése tartalmi és hatásköri oldalról egyaránt egyértelműen alkotmányosértő lett volna²¹.

A katonai fegyver és kényszerítő eszköz használat béke időszaki szabályai ugyanakkor szükségállapotú körülmények között is érvényesülő, általános szabályok, amelyek a szükségállapotú, vagy annak szintjét el nem érő belső fegyveres konfliktusok esetében értelmezhetők azzal, hogy a szükségállapotú szabályok a köztársasági elnöki minősített időszaki rendelet által korrigálhatók.

A korabeli Hvt. 116. § (1) és (4) bekezdése a katonai objektumok, szállítmányok és javak vonatkozásában az őrzés, a személyi állomány érdekében pedig a védelmezés feladatát tartalmazta azzal, hogy az őrzés-védelmi feladatokhoz szükséges állományt, fegyverzetet, technikai feltételeket, védőeszközöket és szolgálati körülményeket biztosítani kell. A fegyverhasználat szabályait egyéni/szervezeti/légierő különös, illetve a fegyverhasználat

---

²¹ Ezzel ellentétben a szükségállapotú felhasználás és rendkívüli állapotú belső alkalmazás lehetősége más közjogi döntéshozók engedélyéhez kötött alkotmányos lehetőség, a két 50. §-ban kiemelt, végső soron fegyverhasználatig eljutást is megengedő minősített időszak kezelése a Kormány döntési jogkörébe tartozik.

iránya szerint differenciálva a 116-124. §, az egyéb kényszerítő eszközök használatát a 125. § tartalmazta.

A katonai szervezetek és az egyén fegyverhasználata vonatkozásában a Hvt. tilalmakat állapított meg, amelyek között még az egyébként a civilekkel szemben könnyebb feltételekkel támadható katonák védeltsége is magasabb, ha a körülöttük lévő tömegtől nem választhatók el.²² A belső jogi kötelezettségeket a nemzetközi missziók vonatkozásában részlegesen oldotta a korabeli Hvt. 118. §-a²³. A később részletezésre kerülő egyéb kényszerítő eszközökre

---

²² „124. § (3) Fegyverhasználat során kerülni kell az élet kioltását.

(4) Tilos fegyvert használni:

a) ha annak indoka már megszűnt,

b) megtorlásként,

c) ha a támadás elhárítása tárgyra vagy állatra leadott lövéssel is elérhető,

d) ha olyan személy életét vagy testi épségét veszélyezteti, akivel szemben a fegyverhasználat feltételei nem állnak fenn,

e) magatehetetlen személlyel, terhes nővel és gyermekkorúval szemben, ha e körülményekről az intézkedőnek tudomása van, azok számára nyilvánvalóan felismerhetők,

f) jogellenesen összegyűlt, illetőleg fegyvertelenül jogellenes magatartást tanúsító tömeg, katonai csoportosulás szétesztelésére,

g) a Honvédség feladatairól szóló 70. §-ban foglalt olyan esetben, amikor a feladatait fegyverhasználati jog nélkül hajtja végre.

(5) Tömegben, katonai csoportosulásban levő katona ellen fegyver használata kizárólag akkor jogszerű, ha vele szemben a fegyverhasználat feltételei fennállnak. A fegyverhasználatnak az egyes katona ellen kell irányulnia.

(6) A tömegben, katonai csoportosulásban levő katonával szembeni fegyverhasználatot – a következő sorrendben – meg kell előznie:

a) a tömeg vagy katonai csoportosulás szétesztelésére, illetőleg a jogellenes magatartás megszüntetésére irányuló felhívásnak,

b) a tömeg vagy katonai csoportosulás szétesztelésére irányuló egyéb kényszerítő eszköz alkalmazásának, valamint

c) az (1) bekezdés d) és e) pontjában foglaltaknak.

125. § (1) Katonával szemben az őr-, ügyeleti, rendészeti és fogolykísérő szolgálatot teljesítő katona, továbbá a szolgálati elöljáró, illetve parancsára alárendeltje egyéb kényszerítő eszközt is alkalmazhat.

(2) Polgári személlyel szemben egyéb kényszerítő eszközt az őr-, ügyeleti, rendészeti és fogolykísérő szolgálatot teljesítő katona abban az esetben alkalmazhat, ha az őt megtámadja vagy szolgálati feladata teljesítésében egyéb módon akadályozza.

(3) Ha a rendszeresített kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre vagy használatára nincs lehetőség, más eszköz is igénybe vehető, amennyiben a helyettesített eszköz alkalmazásának a feltételei fennállnak, és az alkalmas az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósítására.

(4) Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, vagy az intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható.”

²³ „118. § (1) A honvédelemért felelős miniszter által kijelölt katonai szervezetek fegyveresen (fegyverhasználati joggal) teljesítik a nemzetközi szerződésben foglalt katonai kötelezettségeket. E műveletekre az e fejezetben foglalt rendelkezések a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel alkalmazandók.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti műveletet folytató többnemzetiségű katonai szervezet műveleti utasítása, harctevékenységi előírásokat tartalmazó dokumentuma és az ezek alapján kiadott parancsok szerint harctevékenységet kell végezni, a fegyverhasználat és más kényszerítő eszközök alkalmazása során ezen dokumentumoknak a hazai jogszabályokban nem szabályozott előírásait is érvényesíteni kell.

(3) Ha a műveletek jellege nem teszi lehetővé, hogy a katona az ellenséget egyedileg is megadásra szólítsa fel, és ellenállás esetén a fegyverhasználatot kilátásba helyezze, illetőleg, ha az arra irányuló figyelmeztetés nem járt eredménnyel, akkor a fegyverhasználatát az általa kezelt harceszköz használatára vonatkozó szabályzatok szerint, az ellenállás leküzdéséhez szükséges és arányos erőt alkalmazva, a nemzetközi hadijogban foglalt előírások és elvek figyelembevételével végezze.

vonatkozó felsorolási probléma miatt azonban a „nem halálos rendeltetésű” fegyverek, így a könnyfakasztó gránát-vetők külföldi műveleti alkalmazhatósága további vizsgálatot tesz szükségessé.

i. A parancs és következményei

A Magyar Honvédség működésének alapja az egyszemélyi parancsnoki rendszer és a parancs iránt – szűk kivételt engedő – engedelmességi kötelezettség illetve ezzel összefüggésben a parancs kiadásáért és végrehajtásáért viselt felelősség. Az egész rendszer központi eleme a jogszabályoknak megfelelő parancs végrehajtásának kötelezettsége. A Hvt. vonatkozó rendelkezéseinek kivonata az alábbi:

„92. § (1) A katonák a szolgálatukat a Honvédségnél fennálló függelmi rendszerben teljesítik. E rendszerben az a katona, akinek joga és kötelessége más katonák tevékenységének irányítása: elöljáró vagy felettes, akire pedig ez a jogkör kiterjed: alárendelt.

(2) Az elöljárói és felettesi, illetve alárendeltségi viszonyban az egyszemélyi felelős vezetés (parancsnoklás) elve a szolgálati és a szakmai elöljárói, illetve a hivatali és a szakmai felettesi irányítás és vezetés során érvényesül.

93. § (1) Az általános hatáskörű elöljáró, illetőleg felettes: a szolgálati elöljáró, illetőleg hivatali felettes, a neki alárendelt katonák: a szolgálati, illetőleg hivatali alárendeltek. Szolgálati elöljáró az eseti szolgálati feladat teljesítésének irányítására, vezetésére kijelölt katona is.

(2) A szolgálati elöljárót a Honvédség szervezeti rendszerében elfoglalt beosztásánál fogva a vezetése alá tartozó katonai szervezet tevékenységére és e szervezet személyi állományára vonatkozóan a jogszabályokban és a hatásköri szabályokban megállapított rendelkezési jog illeti meg.

(...)

96. § A honvédelmi miniszter a Honvédség irányítását a 97. §-ban meghatározott hatáskörének gyakorlásával, szakirányítását a 100. §-ban meghatározottak szerint a közigazgatási államtitkár útján, vezetését a 101. §-ban meghatározottak szerint a Honvéd Vezérkar főnöke útján látja el.

(...)

101. § (1) A Honvéd Vezérkar békében – a Honvédelmi Minisztérium szervezetének részeként – az ország katonai védelemre való felkészítésének felső szintű tervező-szervező, illetőleg a Honvédség katonai tevékenységének felső szintű vezető szerve.

(2) A Honvéd Vezérkart és a hadrendbe tartozó katonai szervezeteket a Honvéd Vezérkar főnöke vezeti, aki az utóbbiak tekintetében hatáskörét részben átruházhatja. Szolgálati elöljárója a vezetése alá tartozó szervezetek teljes személyi állományának. Felelős azok hadrafoghatóságáért, kiképzéséért és felkészítéséért, továbbá magas fokú fegyelméért.

(3) A Honvéd Vezérkar főnöke:

(...)

l) gyakorolja a jogszabályok, az állami irányítás egyéb jogi eszközei, valamint a honvédelmi miniszter által meghatározott elöljárói és egyéb hatásköröket.

(4) A Honvéd Vezérkar főnöke a vezetési hatáskörében parancsot, intézkedést és szakutasítást ad ki.

(...)

102. § (1) A haderőnemük, szaktevékenységük, illetve célszerűségi okok miatt a Honvédség hadrendje szerint közös parancsnokság szolgálati alárendeltségébe tartozó katonai szervezeteket a középszintű irányító szervek vagy más magasabb szintű parancsnokságok élén álló parancsnokok irányítják.

(2) Az (1) bekezdés szerinti parancsnokok irányítói hatáskörét a Honvédség irányításának és felső szintű vezetésének rendjéről szóló kormányhatározatnak megfelelően a honvédelmi miniszter határozza meg.

(...)

103. § (1) A katonai szervezet élén a parancsnok, vezető (a továbbiakban együtt: parancsnok) áll, aki a jogszabályok és az elöljárók által meghatározott keretek között vezeti a katonai szervezetet. A parancsnok szolgálati hatásköre kiterjed az általa vezetett katonai szervezet működésének minden területére. A parancsnok a

---

(4) A fegyverhasználat kilátásba helyezését tartalmazó szóbeli és írásbeli figyelmeztetést, céljától függően (például ellenség megadásra felszólítása, őrzött objektum megvédelme) lehetőleg az ellenség vagy a helyi lakosság nyelvével kell megtenni.”

katonai szervezet szolgálati viszonyban álló állományának szolgálati elöljárója, a más jogviszonyban álló állományának felettese. A parancsnokot az arra hatáskörrel rendelkező elöljáró nevezi ki.

(2) A parancsnok teljes és oszthatatlan felelőséggel tartozik a katonai szervezet hadrafoghatóságáért, a személyi állomány felkészítéséért és kiképzéséért, a működés mindenoldalú biztosításáért, az állomány fegyelméért, a neki alárendelt katonai szervezet eredményes tevékenységéért, az elöljárók parancsainak végrehajtásáért és a törvényesség betartásáért.

(3) A parancsnoki beosztás átadás-átvétele az erre vonatkozó jogszabály szerint történik.

(4) A vezetés folyamatossága érdekében a parancsnokot távolléte esetén a szervezetszerű helyettes, annak hiánya vagy távolléte esetén az arra kijelölt személy helyettesíti.

A parancs és a parancsadás joga

105. § (1) A parancs meghatározott szolgálati tevékenység vagy feladat végrehajtására vonatkozó, szóban vagy írásban kifejezett akaratnyilvánítás (rendelkezés).

(2) Parancs meghatározott személy vagy személyek egyértelműen meghatározott köre részére adható ki.

(3) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában parancsban kell kiadni a katonai szervezetekre és a személyi állományra vonatkozó egyedi döntéseket is.

106. § (1) A szolgálati elöljáró parancsok kiadásával érvényesíti akaratát alárendeltjeivel szemben.

(2) A szolgálati elöljáró alárendeltjeinek a hatáskörébe tartozó és jogszabályba nem ütköző parancsot kiadhat. (...)

107. § (1) A parancsot adó katona a parancsáért felelőséggel tartozik. A parancsadás jogával visszaélni tilos.

(2) A parancsot adónak biztosítania kell a parancs végrehajtásának feltételét és a végrehajtást a szükséges mértékben ellenőriznie kell.

(3) A parancsnak összhangban kell lennie a jogszabályokkal, az egyéb rendelkezésekkel és az elöljárók parancsaival.

(4) A parancs nem irányulhat az alárendelt indokolatlan zaklatására, emberi méltóságának megsértésére.

(5) Tilos az olyan parancs kiadása, amely

a) a külön törvényben foglalt kivétellel a katona életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül vagy súlyosan veszélyeztetné,

b) bűncselekmény elkövetésére irányul,

c) a katona magáncélú igénybevételét valósítaná meg.

108. § (1) A katona szolgálatteljesítése során köteles végrehajtani az elöljáró parancsát, a felettes rendelkezését, kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt kivétellel a katona a jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtását nem tagadhatja meg. Ha azonban annak jogellenessége felismerhető számára, arra haladéktalanul köteles az elöljáró figyelmét felhívni. Ha az elöljáró a parancsát, a felettes a rendelkezését ennek ellenére fenntartja, azt kérelemre írásba kell foglalnia. A jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtásáért kizárólag az azt kiadó felel.

A korabeli törvényi rendelkezések alapján egy parancs, függetlenül attól, hogy az szóbeli vagy írásbeli formát ölt, megítélése szempontjából alapvető kérdés annak eldöntése, hogy az

- a 107. § (3) bekezdése szerinti jogszabálysértő-e volt-e, és
- tiltott tárgykört merített-e ki az (5) bekezdése szerint, különösen
- Bűncselekmény elkövetésére irányult-e az (5) bekezdés b) pontja szerint.

E kérdések eldöntése befolyásolja a parancsadó, illetve a végrehajtó felelőségét.

ii. Hvt. fegyverzet fogalom

A korabeli Hvt. a fegyver és fegyverzet fogalmat eltérő szöveggörnyezetben több, részben eltérő értelemben alkalmazta²⁴. A fegyverzet definíciója a 119. § (1) bekezdés szerint

²⁴ Az egyértelmű fogalomhasználat szempontjából vitatható lehet a Hvt. 132. § (1) bekezdése szerinti váltakozó fegyver és fegyverzet fogalom, valamint a – többek között a Hvt. kényszerítő eszköz-alkalmazási felhatalmazásán (207. § (2) bekezdés a) pontja is alapuló, a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatának

valamennyi, a Honvédségnél rendszeresített lőfegyverre vonatkozik, valamint ide tartozik minden olyan harceszköz, amely a műszaki jellemzőkre és az alkalmazás módjára tekintet nélkül alkalmas a szemben álló erők és eszközök leküzdésére²⁵.

A „fegyverhasználat” terminológiát a Hvt. gyűjtőfogalomként alkalmazta, az alá tartozott a 117. § szerint a katonai szervezetek (kollektív) fegyverzet-használata és az egyéni katonai szintű, szűk értelmű fegyverhasználat is (120. §), amely a rendszeresített egyéni lőfegyverrel leadott célzott lövés.

A fegyverhasználat tágabb fogalmi szinten a legsúlyosabb részkatóriaként kényszerítő eszköz alkalmazása, amelyhez képest a 125. §-tól kezdődően az egyéb kényszerítő eszközök taxatív felsorolását tartalmazta²⁶ a Hvt. Az ezek között szereplő könnygázszerű készülék (spray) az alkalmazás módja, illetve a súlyossági fokozatossági besorolása miatt nem lehet beazonosítható a könnygázgránát-vetésre szolgáló eszközzel.

Mindezek összevetése alapján megállapítható, hogy a Hvt. a könnygáz-gránátvetők besorolására sui generis, pl. „nem halálos fegyver” terminológiát nem alkalmazta, így azok – a rendszeresítettség megléte esetén – jogi besorolásuk szerint az általános fegyver-fegyverzet definíciók alá tartoznak.

iii. Rendszeresítettség

A rendszeresítettség, illetve a rendszeresítés fogalmát a korabeli Hvt. nem határozta meg, azonban a 87. § alapján²⁷ egyértelmű, hogy a haditechnikai eszközök és anyagok beszerzésén túl a hadrendbe állítás feltétele a rendszeresítési eljárás lefolytatása volt.

---

kiadásáról szóló 24/2005. (VI. 30.) HM rendelet mellékletének 549. pontja, amely a járőr tagjának pisztolyát is fegyverzetként nevesíti. A további előfordulás csoportok fegyvereinek összességüként alkalmazza a fegyverzet fogalmát (19. g) pont – a külföldön szolgálatot teljesítő alakulat, 86. l) alpont- az alakulat, 125. l) alpont – a raj, 249.2. , 327.2. és 350.6. – az őrség, 270.1. – a szolgálatok, 272.1., 278.1, 322.4. d) alpont és 470. pont – a szolgálat, 366. 3. – az őrségek, 549. 555.3. és 562. – a járőr.) Az előfordulások a lőszerket elkülönítik a kilövésükre alkalmas fegyverektől.

²⁵ A Hvt. korabeli 119. § (1) bekezdése ugyan az értelmezést a 117. § (1) bekezdése vonatkozásában tartalmazza, nincs a többi fegyverzet-előfordulási helyre (Hvt. 72. § (2) bekezdés, 117. § (2) bekezdés, 132. § 81) bekezdés a) pont) ugyanakkor eltérő fogalom megállapítása.

²⁶ „125. § (5) E törvény alkalmazásában – súlyosságuk sorrendjében – a lőfegyveren kívül kényszerítő eszközök a következők:

- a) testi kényszer,
- b) könnygázszerű készülék (spray),
- c) gumibot,
- d) bilincs,
- e) szolgálati kutya.”

²⁷ „87. § (1) A haditechnikai beszerzési eljárás során biztosított haditechnikai eszközöket és anyagokat rendszeresítési eljárás útján kell a Honvédség rendszerébe bevonni, hadrendjébe állítani.

(2) A rendszeresített, de elavult vagy feleslegessé vált haditechnikai eszközök és anyagok kivonási eljárás útján kerülnek ki a Honvédség szervezeti rendszeréből.

(3) A haditechnikai eszközök és anyagok rendszeresítésekor, kivonásakor készített intézkedési tervben fel kell tüntetni azok környezetvédelemmel kapcsolatos adatait különös tekintettel:

- a) a rendszerbe állításhoz szükséges környezeti feltételek meglétére, illetve megteremtése belátható hatásaira,
- b) az üzemeltetési élettartama alatt várható környezeti hatásaira (karbantartás, üzemanyag-, szennyezőanyag-kibocsátások, tárolás stb.),
- c) a rendszerből való kivonással kapcsolatos mentesítési, megsemmisítési feladatokra, hulladékainak veszélyességére,
- d) rendszeres vagy egyszeri hozzávetőleges költségkihatásaira.

A „nem halálos fegyverek” rendszeresítésének igénye a békefenntartó feladatokból eredő tömegkezelési szükségletekkel összefüggésben a túlzott és járulékos sérülések elkerülése érdekében merült fel, ugyanakkor a JIF-117/2008. gyűjtő tanúsága szerint a 40 mm-es DT 1325 típusú gránátvető és lőszeri rendszeresítési módja még két évvel a vizsgált időszakot követően is vitatott volt.

A 2008-as iratok szerint ugyanis a hadfelszerelési anyagok rendszeresítéséről és rendszerből történő kivonásáról szóló 17/2006. (HK 6.) HM utasítás határozta meg a rendszeresítés fogalmát és annak rész kategóriájaként a – nem teljes körben vagy haderőnemi szinten alkalmazott hadfelszerelési anyagok esetében – az alkalmazásba vételt²⁸, valamint kivételes kiutaló szabályt tartalmazott²⁹ a külföldi feladatokat ellátó ideiglenes katonai szervezetek részére.

A hivatkozott, a Magyar Honvédség külföldi feladat-végrehajtásra tervezett ideiglenes katonai szervezetei megalakításával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 44/2005. (HK 10.) HM utasítás 5. §-a szerinti szabályok³⁰ betartásáról a jogutód szervezetek nem nyilatkoztak, a HM

---

(4) A korábban rendszeresített (meglévő) haditechnikai eszközök és anyagok további működtetésével, korszerűsítésével kapcsolatos döntéseknél a környezeti hatások elemzésénél a (3) bekezdés alapján kell eljárni.”

²⁸ „2. § 1. Rendszeresítés: A MH állománytábláiban, (ideiglenes) felszerelési jegyzékeiben, norma jegyzékeiben meghatározott szükségletek kielégítésére beszerzett hadfelszerelési anyagok felvétele a honvédség rendszerébe.

(...)

11. § A rendszeresítés rendszeresítési határozattal, vagy alkalmazásba vételi határozattal történhet.

12. § (1) Rendszeresítési határozattal kerülnek az MH rendszerébe:

a) az MH vagy az adott haderőnem egészére kihatással bíró új beszerzésű (korábban még nem rendszeresített) hadfelszerelési anyagok,

b) a már korábban rendszeresítési határozattal rendszeresített hadfelszerelési anyagok, amelyeken olyan mértékű műszaki fejlesztés, módosítás, korszerűsítés került végrehajtásra, ami alapvetően megváltoztatta azok harcászati, technikai paramétereit, ezáltal az alkalmazhatóság lehetőségeit,

c) a NATO Biztonsági Beruházási Program keretében a Magyar Köztársaság területére telepített, az MH használatába kerülő hadfelszerelési anyagok.

(2) A rendszeresítési határozatot a beszerzésre vagy a telepítésre vonatkozó szerződés aláírása után, a 5. §-ban foglalt feltételek teljesülése esetén, a Rendszeresítési Bizottság (a továbbiakban: RB) javaslatára a honvédelmi miniszter adja ki.

(3) A rendszeresítési határozatot a HM hivatalos lapjában közzé kell tenni.

13. § (1) Alkalmazásba vételi határozattal kerülnek az MH rendszerébe a 12. § (1) bekezdése alá nem tartozó hadfelszerelési anyagok. Nem kell alkalmazásba vételi határozatot hozni a hadfelszerelési anyagok mennyiségi fejlesztése esetén.

(2) Az alkalmazásba vételi határozatot az RB javaslata alapján a HM Honvéd Vezérkar Főnöke (a továbbiakban: HM HVKF) adja ki.

(3) Az alkalmazásba vételi határozatot a – KNBSZ-ek határozatai kivételével – HM hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(4) A KNBSZ-ek vonatkozásában, az alkalmazásba vételi határozatot saját hatáskörben a főigazgatók adják ki, amelyről tájékoztatják a HM HVKF-t.”

²⁹ „3. § (1) Az MH rendszerébe hadfelszerelési anyagok csak a rendszeresítés lefolytatása (a továbbiakban: rendszeresítés) alapján kerülhetnek.

(2) Az MH külföldi feladat-végrehajtásra tervezett ideiglenes katonai szervezetei megalakításával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 44/2005. (HK 10.) HM utasítás 5. § (2) és (3) bekezdése szerint szolgálatot teljesítő állomány részére, a honvédelmi miniszter eseti engedélye alapján, a feladat-végrehajtás idejére az MH-ban nem rendszeresített felszerelés is biztosítható”.

³⁰ „5. § (1) A Szervezet feladat-végrehajtásához szükséges egyéni fegyverzetet, haditechnikai és egyéb felszerelés típusát, mennyiségét Ideiglenes Felszerelési Jegyzékben kell rögzíteni.

- korábbi - Fejlesztési és Logisztikai Ügynöksége pedig 381/140/2008. számú iratában rögzítette, hogy „az alkalmazásba vételi intézkedés Honvédelmi Közlönyben történő megjelentetése nem történt meg”³¹.

Mіндеzen bizonytalanságokat csak tetézte, hogy a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 21/2000. (VIII. 18.) HM rendelet 9-11. §-a a rendszeresítés, hadrendbe, szervezet állítás vagy alkalmazásba vétel három egyenrangú (vagylagos) kategóriájáról intézkedett, amely nem volt a Hvt-vel és az utasítások által kiterjesztett tartalmú rendszeresítés-fogalommal összehangolva.

j. A beszerzési / haditechnikai fegyverzet-fogalom

A Hvt. fegyverzet fogalmának meghatározásához további segítséget a kapcsolódó törvényi és kormányrendeleti szabályok nyújtanak. Ezek alapján nem kétséges, hogy a fegyverzet a haditechnikai eszköz fogalom része a lőszerhez hasonlóan, azonban a fegyverzet fogalma alá nem vonhatók be a lőszer³². A katonai füst, gáz és pirotechnikai vetők vagy generátorok a 228/2004. (VII.30.) Korm. rendelet mellékletének II. fejezetében a 20 mm és ennél nagyobb kaliberű sima csövű fegyverek, más fegyverek és fegyverzetek 12.7 mm-nél (0,50 hüvelyk/inch) nagyobb kaliberrel, tűzvetők és tartozékok, és az azokhoz tervezett különleges részegységek (ML³³ 2) cím alatt szerepelnek, míg a II. fejezet szerinti fegyverek és fegyverzetek lőszerei a III. fejezetben.

k. A HVK-BM alárendelt³⁴ együttműködési megállapodások

A meghallgatások során több érintett is jelezte, hogy a jogszabályokon túl a honvédelmi és rendészeti szervek közötti együttműködést megállapodások is determinálták. Myszoglád Róbert ezredes, a HVK Irodavezetője másolatban a vizsgálók rendelkezésére bocsátotta a HVK irattárában fellelhető, vizsgálat időszakára vonatkozó alábbi témájú HM-BM alárendeltek közötti együttműködési megállapodásokat:

---

(2) *A Szervezet feladat-végrehajtásához szükséges fegyverzetet és a más felszerelést alapvetően az MH rendszeresített eszközeiből kell biztosítani. A szélsőséges műveleti viszonyok között szolgálatot teljesítő állomány részére, a honvédelmi miniszter eseti engedélye alapján, a feladat-végrehajtás idejére – az MH-ban nem rendszeresített felszerelés is biztosítható.*

(3) *Kivételes esetekben, ha a tervezett feladat végrehajtásához szükséges felszerelés nem áll rendelkezésre, azokat a honvédelmi miniszter külön döntése alapján – a közbeszerzési szabályok betartásával – egyedi beszerzésből, illetve kétoldalú nemzetközi szerződések alapján más állam, illetve nemzetközi szervezet által időlegesen rendelkezésre bocsátott eszközök igénybevételével kell biztosítani.”*

³¹ A 40 mm-es DT 1325 típusú gránátvető és lőszerei alkalmazásba vételi intézkedési terve, amelyet 248/175/2003-MH ÖLTP számon az akkori MH fegyverzettechnikai szolgálatfőnök hagyott jóvá, rendelkezésre áll. Ennek alapján a vető eszköz darabonkénti beszerzési ára bruttó 375.000 Ft volt.

³² A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 29. § (1) b) pontja a kifejezetten katonai, rendvédelmi, rendészeti célokra szánt áruk között elkülöníti a fegyvereket, lőszerket és hadianyagokat. A védelem terén alapvető biztonsági érdeket érintő, kifejezetten katonai, rendvédelmi, rendészeti célokra szánt áruk beszerzésére, illetőleg szolgáltatások megrendelésére vonatkozó sajátos szabályokról szóló 228/2004. (VII.30.) Korm. rendelet 1. számú melléklete és a haditechnikai eszközök és szolgáltatások kivitelének, behozatalának, transzferjének és tranzitjának engedélyezéséről szóló 16/2004. (II. 6.) Korm. rendelet melléklete a gránátvetők és lőszerei egymással beazonosítható fejezeti tagolását tartalmazza.

³³ ML: Munition List / Military List: Haditechnikai Jegyzék, a Wassenaar-i Megállapodás és az EU által alkalmazott jelölés a Haditechnikai Jegyzék fejezeteire

³⁴ A megállapodások másik aláíró oldalának összefoglalása során mellőztük annak kiemelését, hogy a vizsgált időszakban az érintett szervezetek tipikusan az IRM alárendeltségébe tartoztak.

- 1) BM-MH-Rendőrség / Együttműködési megállapodás – 2003. január 07. (23/2003. VKI, 5 lap)
- 2) A vizsgálat időszakban már nem hatályos, több fegyveres szerv közötti, a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem keretében külföldi fegyveres erők magyarországi kiképzésével kapcsolatos feladatokról végrehajtásáról szóló együttműködési megállapodás – 2003. január 14. (42/2003. HM HVK, 6 lap)
- 3) Együttműködési megállapodás a békeidőszaki és a békétől eltérő feladatok végrehajtására a Magyar Honvédség és a Határőrség Országos Parancsnoksága között – 2003. december 15. (365/2003. VKI, 10 lap)
- 4) MH-ORFK együttműködési megállapodás a Magyar Honvédség állományában rendszeresítésre kerülő robbanóanyag kereső szolgálati kutyák megvásárlására, a kutyavezetők és a kutyák kiképzésére (...) valamint a további szoros és eredményes együttműködés érdekében – 2006.01.11. (610/808, 4 lap)
- 5) ORFK-MH ÖHP – HM 1. HTHE megbízási szerződés a MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred speciális szakaszának kiképzéséről – 2006. május (133/7/2006., 6 lap) és
- 6) A vizsgált időszakban még nem hatályos ORFK-1.HTHE Megbízási szerződés – 2008.05.23. (131/29/2008, 5 lap).

A megállapodások összevetése alapján nem volt fegyver-átadási kötelezettség vagy lehetőség kimutatható a BM alárendeltek irányába, a kölcsönösen rendelkezésre álló kapacitások hatékony gazdálkodást eredményező együttes igénybevétele viszont igen³⁵.

I. Államháztartási környezet

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1995-től folyamatosan változó „*A kincstári vagyon*” alcímét követő 109/A-109/K. §-a határozta meg a vizsgálat időszakban azzal, hogy a HM vagyonkezelésre a törvény az állami vagyon kezelésén belül több különös szabálya vonatkozott.

Az Áht. korabeli 109/A. § (6) bekezdése³⁶ lehetővé tette a központi költségvetési szervek kezelésében lévő, feleslegessé váló gépek, felszerelések, készletek és járművek – 2004. évi CXXXV. törvény 7. § (3) bekezdése alapján 20 millió Ft-os bruttóérték-határ alá eső saját hatáskörben történő értékesítését. A 109/B. § c) pontja a kincstári vagyon körébe sorolta az állami közhatalmi, költségvetési szervek – többek között – felszereléseit és járműveit is. A vagyonkezelői jogot a 109/F. § (1) bekezdése alapján a törvény hatályba lépésének időpontja szerinti tényleges helyzet keletkeztette, amelyet a HM és felügyelete alá tartozó szervek esetében a (6) bekezdés alapján a Kincstári Vagyon Igazgatóság vissza sem vonhatott³⁷.

³⁵ Az 1) számú, terrorelhárítók és felderítők közötti együttműködés elősegítésére és a közös, költséghatékony kiképzésre irányuló megállapodás 3.3. pontja az MH lőszer és ejtőernyős-technika biztosítási kötelezettségét tartalmazza. A 3) számú megállapodás 27-28. pontja az átoktatás és a lőterek térítésmentes közös használatát lehetővé teszi, a 40-42. pont ugyanakkor csak fegyverzeti, technikai és lőszer koordinációra, valamint az MH lövész fegyverek esetében megvalósuló javítási feladatára irányul.

³⁶ „109/A. § (6) A központi költségvetési szerv a használatában, illetve a kezelésében lévő és a feladatai ellátásához feleslegessé váló gépeket, felszereléseket, járműveket, készleteket a költségvetési törvényben meghatározott egyedi könyv szerinti bruttó értékhatárig saját hatáskörben, afelett a kincstári vagyon értékesítésére vonatkozó szabályok szerint értékesítheti.”

³⁷ „109/F. § (1) Az e törvény hatálybalépésekor a központi költségvetési szervek által kezelt — a feladatellátáshoz e törvényben meghatározott — kincstári vagyonra vonatkozó jogot az e törvény által meghatározott vagyonkezelői jognak kell tekinteni.

(6) Az (1) bekezdés szerinti vagyonkezelői jogot, illetve a kijelölést a KVI – különösen, ha az adott vagyontárgy más állami feladat ellátásához vagy azt biztosító források megteremtéséhez szükséges – visszavonhatja. A

A 109/G. § (1) bekezdése alapján a KVI-vel kötött megállapodás alapján a vagyonkezelő központi költségvetési szervek közötti ügylet esetén ingyenesen is átruházhatta, a KVI irányában csak értesítési kötelezettség terhelte³⁸. A 109/K. § (12) bekezdése a HM és BM feleslegessé nyilvánított ingó tárgyi eszközei és készletei (inkurrencia) esetében a más központi költségvetési szerv hasznosítására átadást a többi hasznosítási formát megelőzve kiemelte³⁹.

Az akkor még hatályos, 1998. januárjában megkötött vagyonkezelői szerződés 5.3.1. pontja is kimondta, hogy a „*Vagyonkezelő vagyonkezelői jogát – ellenérték nélkül is – átruházhatja más központi költségvetési szervre – a vagyonhoz kapcsolódó jogokkal és kötelezettségekkel együtt – a KVI egyidejű értesítése mellett, a vonatkozó szerződés (megállapodás) másolati példányának megküldésével.*”

A HM vagyonkezelésére további eltérő szabályokat tartalmazott a 109/A. § (7) bekezdése, valamint a 109/K. § (15)-(17) bekezdése is, részben az ingatlanok vonatkozásában.

Az Áht. két esetben elkülönítetten kezeli az e törvényi terminológiában „haditechnikai eszközök” körét: a 109/K. § (12) bekezdés c) pontja a térítésmentes tulajdonba, vagyonkezelésbe adás, a (16) bekezdés pedig a külföldi (missziós) használatban lévő eszközök külföldi értékesítése körében tartalmaz tilalmat. A fogalom tartalma a haditechnikai

---

visszavonás előtt a KVI köteles kikérni a vagyonkezelő felügyeletét ellátó szerv vezetőjének véleményét. A felügyeleti szerv vezetője véleményezési jogát a KVI erre vonatkozó felhívásának kézhezvételétől számított 15 napon belül gyakorolhatja. A KVI a visszavonás jogát a Honvédelmi Minisztérium és a felügyelete alá tartozó szervek tekintetében nem gyakorolhatja.”

³⁸ „**109/G. § (1)** A vagyonkezelői jog jogosultját – ha jogszabály másként nem rendelkezik – megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei – ideértve a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény szerinti könyvviteli és beszámoló készítési kötelezettséget is – azzal, hogy a vagyont nem értékesítheti, illetve arra zálogjogot, illetve hasznélvezeti jogot nem alapíthat. A vagyonkezelő a vagyonkezelői jogát írásbeli megállapodás alapján és a KVI-vel kötött megállapodásban foglalt, akár a versenyeztetés alól is felmentést biztosító feltételek szerint, ellenérték fejében – központi költségvetési szervek egymás közti ügylete esetén ingyenesen is – átruházhatja – a vagyonhoz kapcsolódó jogokkal és kötelezettségekkel együtt – a vagyon kezelésére jogosult más szervre, a KVI egyidejű értesítése mellett. A vagyonkezelői jog átruházása esetén a KVI-vel kötött vagyonkezelési szerződés a szükséges módosítások átvezetésével továbbra is hatályban marad. A kincstári vagyon kezelésére vonatkozó szakmai feltételeket a Kormányrendeletben állapítja meg.

Az átruházás joga a 109/K. § (6) bekezdésében meghatározott használót csak az ott meghatározott feltétellel illeti meg.”

³⁹ „**109/K. § (12)** A Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium a vagyonkezelésében lévő, a honvédelmi miniszter által honvédelmi célra és a belügyminiszter által rendvédelmi célra feleslegesnek minősített és az államháztartás alrendszerében más központi költségvetési szerv által hasznosításra nem kerülő ingó tárgyi eszközeit és készleteit

a) az ÁPV Rt.-vel történő megállapodás alapján térítésmentesen az ÁPV Rt. hozzárendelt vagyonába adhatja,

b) a kincstári vagyonra vonatkozó általános szabályok szerint térítés ellenében értékesítheti vagy hasznosíthatja,

c) a haditechnikai és rendszertechnikai eszközök kivételével önkormányzatok, társadalmi szervezetek, szövetségek, egyesületek, alapítványok, karitatív tevékenységet folytató szervezetek részére, továbbá katasztrófák és súlyos szerencsétlenségek megelőzése, következményeinek elhárítása vagy enyhítése céljából az érintett szervezet részére írásbeli megállapodással, térítésmentesen tulajdonba, vagyonkezelésbe vagy használatba adhatja,

d) magyarországi múzeumok részére – magyarországi igény hiányában külföldi múzeumok részére is – írásbeli megállapodással, térítésmentesen tulajdonba, vagyonkezelésbe vagy használatba adhatja, ideértve a hatástalanított haditechnikai eszközöket is,

e) a környezetvédelemre és a hulladékok kezelésére vonatkozó jogszabályok figyelembevételével megsemmisítheti.”

eszközök és szolgáltatások kivitelének, behozatalának, transzferjének és tranzitjának engedélyezéséről szóló 16/2004. (II.6.) Korm. rendelet 1. § 6. pontja szerinti definíció⁴⁰, vagy pedig a védelem terén alapvető biztonsági érdeket érintő, kifejezetten katonai, rendvédelmi, rendészeti célokra szánt áruk beszerzésére, illetőleg szolgáltatások megrendelésére vonatkozó sajátos szabályokról szóló 228/2004. (VII.30.) Korm. rendelet mellékletei alapján, mivel a 2. § (1) bekezdése a rendelet hatálya alá tartozó termékeket és szolgáltatásokat foglalja össze haditechnikai eszközként.

i. Inkurrencia fogalma

A Magyar Állam tulajdonában, a Honvédelmi Minisztérium vagyonkezelésében lévő ingó vagyon feleslegesnek minősítésének, vagyonkezelésének és hasznosításának szabályairól, valamint a miniszteri biztos feladat- és hatásköréről szóló 98/2005. (HK 21.) HM utasítás a honvédelmi inkurrencia-kezelés tárcaszintű alapdokumentuma volt a teljes vizsgált időszakban azzal, hogy a honvédelmi célra feleslegessé minősítés jogköre az Áht. 109/K. § (12) bekezdése alapján a minisztert illette. Erre tekintettel a miniszteri utasítás a felesleges ingó vagyontárgy kategóriájától a honvédelmi célra felesleges ingó vagyontárgy kategóriáját oly módon különítette el, hogy a miniszteri döntést nevesítette elhatároló ismérvként.⁴¹

A honvédelmi célra felesleges ingó vagyontárgyak esetében az utasítás 14. §-a kivételesen lehetővé tette a Honvéd Vezérkar főnökének javaslatán alapuló miniszteri döntésre a feleslegesnek minősítés visszaminősítését. Egy eszköz egy adott időpillanatban honvédelmi célra felesleges ingó vagyoni minősége tehát egyértelműen dokumentált és nyilvántartott volt.

ii. Gránát + Gránátvető

A gránátok és gránátvetők átadása a rendelkezésre álló nyilatkozatok és dokumentumok alapján kölcsönadás, készletek átmeneti feltöltése érdekében történt.

A készletek esetében az inkurrencia kérdése fel sem merülhetett, mivel a külföldi szolgálat ellátása érdekében frissen beszerzett készletek „biztonsági kölcsönadása” zajlott le. A gránátok részleges felhasználása esetében ugyanakkor az eredeti cél megdőlt, a felhasználás kiképzési célú felhasználás elektronikus rögzítése bizonyíthatóan iratellenes volt.

iii. Kraz

A 2006. utolsó negyedében induló és 2007. márciusában záruló vagyonátadás közvetlen haditechnikai anyagot nem érintett, az eljárás az Áht. és a vagyonkezelői szerződés szabályaira figyelemmel történt. A végrehajtás során a fellelt – szinte teljes – iratanyag a 98/2005. (HK 21.) HM utasítás betartására, ezáltal az erősen centralizált vagyonkezelési

⁴⁰ „6. haditechnikai eszköz: az e rendelet mellékletében felsorolt eszköz és annak hatástalanított változata akkor, ha az alkalmas kiképzési, oktatási vagy egyéb hasonló célra. A haditechnikai eszköz és gyártásához alkalmazott technológia nemzetközileg ellenőrzött terméknek és technológiának minősül;” 16/2004. (II.6.) Korm. rendelet 1. § 6. pont

⁴¹ „2. felesleges ingó vagyontárgy (a továbbiakban: ingó vagyontárgy): a jelen utasítás hatálya alá tartozó szervezetek működéséhez az állománytáblákban, munkaköri jegyzékekben, hadinormákban, központi készletezési elvekben meghatározott, valamint a minősített időszaki alkalmazáshoz nem szükséges tartalékok feletti ingó vagyontárgy, illetve a műszaki teljesítőképességét tekintve eredeti rendeltetésének meg nem felelő, hadihasználatra alkalmatlannak minősített selejt vagy típusselejt ingó vagyontárgy;

3. honvédelmi célra felesleges ingó vagyontárgy: a honvédelmi miniszter által honvédelmi célra feleslegesnek minősített ingó vagyontárgy;” 98/2005. (HK 21.) HM utasítás 2. § 2-3. pont

szabályok érvényesülésére utal. Az utasítás VI-VIII. fejezete szerinti differenciált eljárási lépések az ellátó központoktól a honvédelmi miniszterig terjedő kiadmányozással megvalósultak, a 15. § szerinti feleslegesnek minősített vagyontárgy-átadás a központi költségvetési szerv igényére, átadással zajlott.

Mindezekre tekintettel a korábbi HK 51-49 rendszámú KRAZ-255 tehergépkocsi és az 1985/002. azonosítójú GSZT-82 gk-ra szerelhető tolólap átadása a vagyonkezelés szabályainak megfelelően folyt, a tényfeltáró bizottság szabálysértést nem tárt fel. A rendőrségi igény erre a járműre ugyanakkor bizonyíthatóan a 2006. szeptember-októberi eseményekhez, mint kiváltó okhoz kötődik.

iv. Afgán fegyver-segély

A NATO részére a nemzetközi terrorizmus elleni harc keretében nyújtandó haditechnikai eszközök átadásáról szóló 2217/2006. (XII.7.) Korm. határozat a korabeli ügyrend általános szabályai szerint került – az államtitkári értekezleten és kormányülésen tárgyalást követően – közzétételre.

Az Áht. határozat elfogadásakor hatályos 109/K. § (11) bekezdése⁴² külföldi segélyezés céljából a Kormány kincstári vagyonra tartozó ingóságok tulajdonjogának átruházására vonatkozó felhatalmazása – eltérően a (12) bekezdéstől – nem tartalmazott szűkítő rendelkezést a haditechnikai eszközökre, tehát – figyelemmel az Áht. korábban hivatkozott különbséget tevő részeire – abba a haditechnikai eszközöknek is bele kellett tartoznia.

A terrorizmus elleni küzdelem, mint az átadás indoka a korabeli honvédségi feladatrendszerben kiemelten is szerepelt a nemzetközi együttműködési feladatok mellett, az ENSZ BT 1386/2001 számú határozat 10. pontja, valamint a NATO prágai csúcstalálkozóján az Euro-atlanti Partnerségi Tanács ülésén 19 NATO tagállam és 27 partnerország támogatásával elfogadott Terrorizmusellenes Partnerségi Akciótervből a hozzájárulási kötelezettség levezethető. A NATO új képességekkel kapcsolatos kezdeményezését, a 2002-ben elfogadott Prágai Képesség Kötelezettségvállalást (PCC) is egyebek mellett úgy dolgozták ki, hogy javítsa a Szövetség terrorizmussal kapcsolatos képességeit.

Az Akcióterv szerint a partnerországoknak és a NATO-nak együtt kellett meghatározniuk az együttműködésnek azokat az adott területeit, ahol a Szövetség képes szakértői segítséget és támogatást nyújtani. Ezek közé tartoztak az illegális csempészetrel szembeni határbiztosítás, a kézi- és könnyűfegyverek átadása, hírszerzési információk megosztása, védelmi reform, költségvetés és tervezés, polgári-katonai kapcsolatok, valamint képzés elérhetősége és együttműködési képesség a NATO által vezetett béketámogatási műveletekben való részvétel lehetővé tétele érdekében.

A Magyar Köztársaság korábban az Amerikai Egyesült Államok számára a nemzetközi terrorizmus elleni harc keretében nyújtandó haditechnikai anyagok átadásáról szóló 2282/2002. (IX. 23.) Korm. határozatban, valamint az Amerikai Egyesült Államok számára a nemzetközi terrorizmus elleni harc keretében nyújtandó haditechnikai eszközök átadásáról

---

⁴² „(11) A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy nemzetközi egyezményből vagy nemzetközi szervezetben viselt tagságból eredő segítségnyújtási kötelezettség teljesítése, illetve belföldi vagy külföldi katasztrófák és súlyos szerencsétlenségek megelőzése, következményeinek elhárítása vagy enyhítése érdekében a kincstári vagyonba tartozó ingó dolgok tulajdonjogának ingyenes átruházásáról határozattal döntsön.”